

Exhibit # _____

Date Admitted: _____

OTP Reference # C4274

00526081

deo 2 od
predsednika

Jure
ne i

Slobodan
Milošević
21. VIII 1991

a nas
ajno-
etu -

točku

emenu

zadja.

1.

1.

00526082

(NASTAVAK SEDNICE, 21. AVGUSTA 1991. GODINE
SA POČETKOM U 11,00 sati)

(Nastavku sednice prisustvovali su i Jure Pelivan predsednik Vlade Republike Bosne i Hercegovine i Franjo Gregurić, predsednik Vlade Republike Hrvatske).

STJEPAN MESIĆ:

Ako se slažete, da li bi bilo dobro da nas prije prelaska na dnevni red, gospodin Lončar upozna sa najnovijim zbivanjima u Sovjetskom Savezu i refleksima u svijetu - u vezi toga.

ANTE MARKOVIĆ:

Ja mislim da ste dosta odgadjali ovu točku dnevnog reda.

STJEPAN MESIĆ:

Samo da nam da informaciju.

ANTE MARKOVIĆ:

Daće informaciju poslije toga. U međuvremenu dolaze nove informacije.

STJEPAN MESIĆ:

Pet minuta može reći, da znamo šta se dogadja.

BRANKO KOSTIĆ:

Deset minuta, Ante, da čujemo informaciju.

STJEPAN MESIĆ:

Nema rasprave, samo da čujemo informaciju.

MB

00526083

BORISAV JOVIĆ:

Ante, nema nikakvog razloga da ne čujemo šta ima novo pa da radimo normalno po dnevnom redu, pogotovo što neki još nisu ni došli.

STJEPAN MESIĆ:

Bilo bi dobro da u par minuta nas izvjesti šta je najnovije.

Lončar, izvoli.

BUDIMIR LONČAR:

Predsedniče, gospodo,

Pokušaću da kažem nekoliko riječi o posljednoj situaciji. Deset minuta nisu mali, ali nisu ni veliki za tako veliku svjetsku gužvu.

Situacija u Sovjetskom savezu se zaoštrava i zaoštrava se, naravno, i cijela atmosfera u svijetu, tj. reakcija na tu situaciju. Očigledno je da pučisti, odnosno oni koji su izveli ovaj udar smjenjujući Gorbačova, ne uspijevaju da konsoliduju svoju poziciju; da su naišli na mnogo širi otpor nego što su ga pretpostavljali. Sve više se ima osećaj da oni gube korak sa svojim scenarijom i postoji opasnost da u takvoj jednoj eskalaciji otpora u koju je ugradio Jeljcin svoju vrlo razradjenu i razudjenu aktivnost, da na unutrašnjem i međunarodnom planu ne dodje do daljnjih represivnih mjera i do nekih koraka koji bi mogli biti strahoviti i nepopravljeni po svojim posljedicama.

Oni su sada, na neki način, pritisnuti uz zid i ne zna se hoće li se otisnuti od tog zida i krenuti sa represivnim mjerama, sa oružanim akcijama koje bi donijele velike žrtve. Policijski čas se nastavlja, od 23,00 do 05,00. Zaposjednut je, vojskom opkoljen Ruski parlament. Jeljcin je dao proglašenje, obranu Parlamenta i pozvao cijeli narod Rusije da ga podrži u tome. Vojne jedinice se sve više pojavljuju na svim ključnim točkama. U Baltičkim zemljama su potpuno zaposjele sve moguće vitalne točke. Jeljcin je izdao Ukaz sa kojim preuzima komandu na vojnim jedinicama u Rusiji; postavio je svog komandanta,

MB

00526081

general pukovnika, ne znam mu sad ime, za vršioca dužnosti. Međutim, Janejev je to poništio svojim Ukazom.

Ukrajina kao druga ključna zemlja je također u jednom gibanju; nastupili su štrajkovi širom Ukrajine. Međutim, predsednik Ukrajine, Krajčuk, je rekao da se ovo moralo dogoditi; drugim riječima da je trebalo učiniti nešto za zaustavljanje jedne erozije stabilnosti, normalnog života, nastupanja haosa, pravnog, ekonomskog, socijalnog, ali da nije trebalo da se na ovaj način izvrši.

Patrijarh Ruske pravoslavne crkve se priključio Jeljcincu i takođe je dao proglašenje tražeći podršku za otpor vojnom nelegalnom preuzimanju vlasti. Također je i on kao Jeljin, tražio povratak Gorbačova. Zakazana je vanredna sjednica Ruskog parlamenta koja mora biti vrhunac odmjeravanja snaga i početak sukoba jer je stotinu, već, deputata stalo ispred zgrade, drži se za ruke i kaže da će se suprotstaviti dolasku vojske, uključujući i tenkove.

Sovjetski Vrhovni sovjet je zakazan za 27., što ocijenjuju neki da je to kasno i da će u medjuvremenu doći do takve situacije da neće moći da se on održi. Jeljin je razgovarao sa Bušom. Pored unutrašnje aktivnosti stupio je i na medjunarodnu scenu. Poslao je ministra inostranih poslova Rusije, Kozijeva, u SAD, koji ima ovlaštenja da u slučaju da Jeljin bude uhapšen i da dodje do dalnjih pogoršanja, formira u egzilu vladu Rusije.

U svijetu su reakcije eskalirale; od prvobitnog suzdržanog stava Evropska zajednica je dala jučer svoj stav - vrlo oštar, u kojem smatra da je puč nelegalan, da se s time, naravno, dovodi u pitanje cijeli pravni poredek, njegova validnost i, naravno, demokratski proces. Također, zauzima stav - zahtijeva da se vrati Gorbačov; delegira predsjedavajućeg, daje mu mandat da kontaktira sadašnje sovjetske ljudi na vlasti, da mogu doći u kontakt sa Gorbačovim i onima koji su smijenjeni i da s njime razgovaraju.

MB

- 193 -

00526085

Takodjer su najavili sankcije, odnosno prekid svih ekonomskih komunikacija dok se ne izadje iz ove, kako oni kažu, nelegalne situacije. Buš, odnosno Bijela kuća, izdala je slični stav u kojem takodjer osporava legalitet, smatra da je ovo klasičan vojni udar, odnosno puč, takodjer traži povratak legalnog predsjednika: Gorbačova na čelo sovjetske države, i uslovjava takodjer dalju komunikaciju sa normalizacijom i vraćanje na prvobitno stanje. Od svih u svijetu se više eskalira osuda ovog dogadjaja, sem četiri zemlje - pet koje su se izjasnile u prilog to je Kuba, to je Jemen, PLO i Libija.

ANTE MARKOVIĆ:

I Irak.

BUDIMIR LONČAR:

Da, i Irak. Kina je dvosmislena, suzdržana, ona naravno težiće daje na krizu koja je dovela objektivno do ovoga, ali eksplicitno ne podržava sam čin smjene Gorbačova. Dakle, sve u znaku velike neizvjesnosti. Zaključak bi mogao biti da nosioci ovog prevrata nisu računali, računali su prije svega sa mnogo lakšim razvojem, odnosno računali su sa manjim otporom u narodu, i manji efikasan nastup Jelcinja, računali su sa tzv. akcijom brzog sprovodenja, uspostavljanja reda i kontrole i računali su da će vojska biti sa više entuzijazma to podržati. Smatra se da je glavni scenario ipak napravljen u KGB, a da je vojska takodjer se s time saglasila. Vjesti da su Jazov i šef KGB dali ostavke, je demantirana. Pavlov je u bolnici, navodno mu je pozlilo i on je takodjer zamenje, odnosno vrši dužnost njego zamjenik. Osjeća se erozija izvjesna u redovima onih koji su uz komitet, i koji su podržali..

Da bi videli pozadinu trebalo bi ovdje još spomenuti jednu informaciju do koje smo došli, do duše, tek sada. 17. jula je bila sjednica najužeg rukovodstva uz prisustvo Gorbačova, tada je ocjenjeno da je situacija u Sovjetskom Savezu katastrofalna, da preti totalni kaos i da je potrebno preuzeti nešto što bi se predusrelo i uspostavilo jednu vrstu kontrole i reda.

Gorbačov je prihvatio i priznao da je situacija katastrofalna, potencijalno vrlo opasna, ali se nije tada složio sa time da se uvede vanredno stanje. Izgleda da od tada na ovamo u tom krugu, uz učešće samog Gorbačova, vodjena je stalna diskusija kako izaći iz te vidljive i neminovne opasnosti.

I zaključak bi bio da se ipak na kraju on, posle kolebanja, opredjelio protiv uvodjenja vanrednog stanja, i zato ovako izgleda čitava stvar da su svi njegovi najbliži saradnici se našli u tom komitetu, a da je on smjenjen. Istovremeno se moglo pretpostaviti da je i Jelcinj anticipirao mogućnost, i da se vrlo dobro spremio i organizovao, i vrlo vješto je stavio u prvi plan obranu legaliteta i čak povratak Gorbačova koji mu je bio glavni konkurent. Tako da je njegova, sada, pozicija jako ojačana i on je praktički podredio sve snage perestrojke, one koje su bile manje ili više oduševljene za Gorbačova, kao i svoje vlastite u svoju koncepciju. I postao je sada, momentalno, dominantna vodeća ličnost u Sovjetskom Savezu. Ključno je za njega da zadobije ili da razriješi odnose sa Ukrajinom kao drugom po veličini i drugim značajnim faktorom. Izgleda da u Ukrajini je takodjer kolebanje kod vodećeg sastava, oni su takodjer bili svjesni da moraju ići u neke mјere koje bi predusrele nerede, ali očigledno nisu oduševljeni sa ovim što se dogodilo, a izgleda da su se i preplašili kako stvari loše idu.

Ja sam, na sastanku Predsedništva, izneo četiri moguće teze. Prvu, da puč može da ne uspije i da se, naravno, onda traži, neka dilema stvori ili i do kraja vojskom, ili se pokušava adaptirati novoj situaciji. Drugu tezu da se može ući u duboku podjelu, podjelu koja bi zahvatila i vojsku jednim djelom, i koja bi morala doći do teških obračuna i gradjanskog rata sa dugotrajnom nestabilnošću i opasnostima, ne samo za SSSR nego i za svijet. I treću tezu, mogućnost da puč uspije da se stabilizuju, i da bar za jedno vrijeme pridobiju, uz kritiku, i jednu vrst, legitimite unutra i vani. I četvrtu, da pokušaju još jedanputa da nadju zajednički jezik s Gorbačovom, jer ga nisu nigdje optužili, rekli su - bolestan je, i da vrate neku vrst polu-stanja ranijeg sa njegovom manjom ulogom, jer on nije skinut bio, on je bio samo zamjenjen dok je bolestan. Prema tomu, i to dokazuje

koliko je ta hipoteza bila tačna poslije ove informacije da je i on učestvovao u tom razmišljanju o uvodjenju vanrednog stanja.

Sada kad čovjek pogleda posle ovog izgleda da je prva opcija još uvjek aktuelna i da ona izgleda sada se isprobava, tj. da puč nije uspio do kraja, ali se i dalje ne zna njegov razvoj.

Evo, to bi bilo kratko, ja mislim da nisam prekoračio deset minuta.

STJEPAN MESIĆ:

Dobro, hvala možemo krenuti sa daljim radom.

Prelazimo na tačku 2. dnevnog reda. Za ovu točku materijale ste dobili.

2. Dogovor o funkcioniranju zemlje u periodu moratorijuma; Prijedlog minimalno potrebnih sredstava koje treba osigurati u Budžetu federacije u periodu juli-septembar 1991.godine - ove materijale osigurava Savezno izvršno veće; Bitna pitanja koja treba razriješiti radi funkcioniranja sistema za vreme trajanja moratorijuma odnosno prelaznog perioda - Stručna služba Predsjedništva; Pismo Privredne komore o situaciji i Mišljenja i prijedlozi Vijeća Saveza samostalnih sindikata.

Ja molim predsjednika vlade da dâuvodne napomene i eventualno nešto novo što je nastalo nakon kako su ovi materijali izradjeni.

00526088

ANTE MARKOVIĆ:

Zahvaljujem predsjedniče, da konačno, nakon mjesec dana što je formalno predložen ovaj dogovor o funkcioniranju zemlje u vremenu moratorija, on došao na dnevni red. U medju-vremenu se mnogo toga dogodilo, na žalost, uglavnom, negativnog. Što je to stanje koje je uvjetovalo ovaj prijedlog, samo još više pogoršalo.

Naš osnovni pristup koji je i izražen ovdje u ovom materijalu, bio je taj, da se mora osigurati u zemlji mir, da se mora osigurati vrijeme i uvjeti, da se može napraviti dogovor o budućnosti zemlje, bez obzira da li će njeni pojedini dijelovi ostati u okviru nekakvog dogovorenog odnosa ili neće, ili će SIV odlučiti da se razidju ili svi da ostanu pod određenim uvjetima, da za sve too skupa treba i određeno vrijeme i određeni uvjeti i da u krajnjoj liniji mora postojati i nekakav legalitet o kojem će se onda taj proces odvijati, ako nećemo da vlada potpuna anarhija i "haos", u kojem onda su sve soucije pa i jedan opći medjusobni sukob, vjerovatniji nego bilo šta drugo.

Upravo zato, da bi se prešlo sa "gašenja požara", što sada radimo, "gašenja požara rata" i da bi se omogućio dogovor o budućnosti zemlje, mi smo predložili i definiciju kvalifikaciju moratorijuma, kao i principe i funkcije institucija u tom vremenskom periodu.

Pri tome nismo imali ambiciju da konzerviramo staro stanje jer se ono ne da konzervirati, jer je nemoguće vratiti sve ono što je život već negirao, ali s druge strane takodje, i da ne negiramo sve ono što je neophodno da funkcioniра kao sistem, a onda i institucije tog sistema, jer nema funkcioniрања sistema bez institucija po njegovoј cijeloj vertikali.

Isto tako, nismo željeli ovim niti da prejudiciramo buduća rješenja i dogovor koji će u zemlji biti postignut. Mada moram reći da jučerašnji razgovor koji je vodjen u ovom sastavu je zapravo velikim dijelom se bavio, (nemojte to krivo shvatiti) glavom II, prijedloga, kojeg smo mi dali, to su principi na kojima bi trebao biti gradjen moratorijum, a od nih su četiri ugradjena i u jučerašnje odluke.

SO

00526089

Nepovredivost vanjskih unutrašnjih granica, isključivanje primjene sile u rješavanju međusobnih sporova, odnosno primjene mirnih načina rješavanja svih spornih pitanja; dosledno poštovanje prava naroda na samoopredeljenje do otcepljenja, u skladu sa zajednički utvrđenim postupkom; poštovanje i zaštita prava narodnosti i polovicu dosljedno poštovanje četiri i pol od sedam principa koje smo mi predložili, juče su zapravo usvojeni; dosledno poštovanje principa ravnopravnosti i suverenosti republika, ali, mi smo ovde napisali kao "država u razrešavanju sadašnjih sporova i uređivanju budućih odnosa". Nije tretirano poštovanje međunarodnog pravnog subjektiviteta, mada bi se moglo reći na određeni način teritorijalnog integriteta Jugoslavije, jer se radi o nepovredivosti granica. I puno poštovanje i zaštita sloboda i prava čovjeka i građanina na cijelom jugoslavenskom prostoru. Mada ne vidim razloga da to ne bi bilo prihvaćeno i ugradjeno, takodje na principe na kojima će se graditi budući dogovor, od juče.

Prema tome, za pozdraviti je i sa tog aspekta gledano, moglo bi se kazati da oni koji su zastupali stanovišta da je dobro da se razgovara o budućnosti zemlje, da to zapravo može, ako se dogovori, da se vode razgovori na određenimi principima, da može pomoći i da se lakše dogovorimo oko same definicije vremena kao i funkciranja zemlje u vremenu moratorija.

Što se nas tiče, mi smatramo da je neophodno, danas, odgovoriti na niz ovdje vrlo otvrenih pitanja, među koje svakako spada i to da li u vremenu moratorija, bez obzira kako će se tretirati njegovo vrijeme, da li ono počinje od Brionske deklaracije 7.7. ili od usvajanja ovoga dogovora kako smo mi predložili, ili u krajnjoj liniji, od usvajanja onog političkog dogovora o budućnosti zemlje i njegovog legaliziranja kroz određene pravne forme. Bez obzira na to, mi mislimo da treba dati odgovor, da li u ovom vremenskom periodu treba da uspostavimo određene minimume pravnog sistema, državnog sistema, ekonomskog sistema i unutar njega i institucija koje predstavljaju te sisteme.

Pri tome, mislim, da nema potrebe, možda, da ponavljam, da je naša ocjena, da je stanje sada takovo, da pored toga što je rat već vrlo prisutan i što se gine svaki dan, da su pored toga prekinute zapravo sve osnovne funkcije, da postoji pravna anarhija, da je postalo, rekao bih uobičajeno, da se vrše usurpacije tujde imovine, da se vrše konfiskacije, da se istovremeno vrši pljačka, da se prekidaju transporti, da nema nikakve sigurnosti čak za gradjane na putovanjima, da pored toga ne funkcioniра ni platni, ni monetarni sistem, da je tržiste isprekidano, isparcelirano i da ne funkcioniра osnovni elementi ekonomskog sistema. - da pored toga ne funkcioniра državni sistem o čemu ste vi juče dosta govorili, ne funkcioniira Skupština. Mada je juče bilo razgovora o tome da bi trebalo dogovoriti njeno odredjeno funkcioniranje, Predsjedništvo sada jedino postoji u punom stavu, Savezno izvršno vijeće nije u kompletnom sastavu, a mi smatramo da ono mora biti u punom sastavu da bi moglo osigurati kao operativna izvršna funkcija sistema, osigurati funkcioniranje sistema.

I mislimo, bez obzira da li će to raditi ova Vlada ili neka druga, kako god se dogovori, što se nas tiče, mi smo rekli da smo mi procjenili, da je zemlja ušavši u ratno ili poluratno stanje u kojem već počinje i ratna proizvodnja i ratna ekonomija, u pojedinim djelovima zemlje, i prebacivanje proizvodnje sa civilnog na ratnu proizvodnju. Da pored toga u ovoj pravnoj anarhiji, ekonomski "haos" koji je već počeo i praktično već sada ne više milion nezaposlenih, nominalno skoro milion i šesto hiljada, sa opasnošću da se ta brojka u vrlo kratkom vremenskom periodu podvostruči. Mi očekujemo na jesen, izvanredno velike ekonomske i socijalne probleme koji mogu izazvati socijalnu eksploziju koja može poništiti onda i sve dobre namere oko dogovora za budućnost ove zemlje.

Sa tog stanovišta a ne iz nikakvih drugih razloga, Savezno izvršno vijeće smatra da se mora postići dogovor - koncenzus, oko funkcioniranja zemlje u tom prelanom periodu, da bi se mogla spriječiti ova najveća katastrofa, praktično "kataklizmu" koja nam prijeti ili u protivnom, kao što sam

rekao na Ohridu (procitaču), Savezno izvršno vijeće i Ja osobno nismo spremni više snositi odgovornost za posljedice koje će zbog toga moći nastati.

SO

00388003

Mi mislimo, istovremeno da postoje šanse - ne velike, al ipak šanse. Da ako uspostavimo funkcioniranje sistema, da još uvjek - zahvaljujući onome što je prethodno početo u reformi. Mi imamo, mogućnost da ono najgore možemo da sprecimo - u prvom redu naravno, vlastitim snagama ali više ne samo njima, nego i podrškom iz inozemstva. Ako smo lani uspijeli - medjuostalim, da li da realiziramo odnose u zemlji i prema svijetu, da ostvarimo ogromne devizne rezerve, u ovo vrijeme na nivou 10 milijardi dolara, sa nultom stopom inflacije, zapravo bez dolara podrške iz inozemstva, da to više nismo u stanju i da nam prijeti ogromna inflacija, ukoliko ne omogućimo funkcioniranje deviznog tržišta, a u platnoj bilansi nam se javlja ogromna rupa.

Naša je zadnja procijena, da u turizmu nećemo imati kao lani dve milijarde osamsto miliona dolara, nego maksimum 500 miliona dolara, nastaje nova rupa u visini od dvije milijarde i 300 miliona dolara. Pored toga, pošto su nam blokirani - angažiranje sredstava iz inozemstva, a naše obaveze ove godine - u plaćanju anuiteta i kamata iznose četri milijarde osamsto miliona dolara - ako ne budemo imali nikakav devizni priliv, onda lako je zbrojiti koliki bismo imali - ogroman deficit, zapravo u ukupnoj platnoj bilansi, od kojih znatan dio deficita bi iznosio u kapitalnim transakcijama, a ne u tekućim.

Unatoč tome, u zadnje vrijeme ima i izvjesnih pozitivnih elemenata - ipak inflacija u prošlom mjesecu je bila 5,8, mi procenjujemo da ovaj mjesec će vijerovatno biti negdje oko 8%. Ima izvjesnih tendencija i smirivanja pada proizvodnje. Izvoz, ima izvanredno visoki rast - ima izvjesnih simptoma koji govore, kada bi smo mogli uspostaviti funkcioniranje sistema i omogućiti da funkcioniraju - barem osnovne makro-ekonomske politike i nastavimo razgovor sa Evropskom zajednicom, a onda preko nje i sa otalim medjunarodnim institucijama, jer - kao što znate mi smo koncem petog mjeseca bili sa ekipom Evropske zajednice - dogovorili da

00886088

nam oni daju podršku i u reprogramu dugova u pariškom klubu, da nam daju podršku u dobijanju jednog novog kreditnog aranžmana u visini od 2 milijarde dolara - na evropskom tržištu kapitala, da je to - kad smo bili u Brislu na razgovorima, bilo potvrđeno i dogovoreno da bi - ako uspostavimo mir u zemlji i ako otpočnemo razgovore o budućnosti zemlje, ekipa sa Delorom, došla da nastavi razgovore sa nama - na tu temu i da perfektuira te dogovore.

Moram reći, da bi mi bili spremni, sada da razgovaramo o svakoj od ovih tema posebno. Po našoj ocijeni se trebamo koncentrirati na nekoliko pitanja. Jedno od njih je stanje na našim granicama, posebno granicama Jugoslavije preko Slovenije i režimu koji na njemu vlada, i odgovornosti za to što se na njemu dogadja. Drugo, obzirom na to da su osnovni princip o kojima je juče bilo riječi ili koji su ovdje kod nas u dokumentu sadržani i u ovom dokumentu koji je juče Predsjedništvo usvojilo - može se razgovorati i ovim principima, ali to je već velikim dijelom manticipirano, a ono što nije može se dogovorit. Ostaje, da se pored toga porazgovara - posebno oko nekih pitanja vezanih za funkcioniranje ekonomskog sistema - kao što su tržiste, monetarni, devizni, platni, carine i van carinske zaštite, moramo porazgovarati oko Saveznog budžeta. Ovde, ništa ne piše oko odbrane, al jedan materijal je Sekretarijat za narodnu odbranu spremio, ali on ga je tu dao Predsjedništvu - ja sam dobio samo kopiju tog materijala, zatim moramo se koncentrirati na institucije sistema, na prohodnost informacija i da se dogovorimo oko toga kakav karakter treba da ima ovaj dokument i kako da ga mi donešemo.

Ako ste spremni, možemo po pojedinim točkama ovako kako sam ih ja ovdje spomenuo, elaborirat jedno po jedno pitanje iz kojega bi bilo sasvim evidentno o čemu se radi. Nemoguće je, a da ne udjemo u sam meritum stvari - govoriti o nekim od ovih pitanja.

VN/

Inače, dogovorili smo se - Savezno izvršno vijeće sutra ima sjednicu najveći dio članova SIV-a se nalazi danas ovdje, spremni smo da - ukoliko se bude pokazalo potrebnim danas održimo sjednicu koja bi mogla da rezultira iz ove sjednice ovdje i njenih zaključaka sa svojim zaključcima.

Evo, uvodno - kao što vidite nisam bio mnogo duži nego Leko.

STJEPAN MESIĆ:

Hvala lijepo, Anti Markoviću na ovih 16 minuta.

Otvaram raspravu.

MOMIR BULATOVIĆ:

Da li mogu da postavim pitanje. S obzirom da smo mjesec dana čekali da ova tačka dodje na dnevni red.

Da li je Savezno izvršno vijeće, imajući u vidu okolnosti koje su nastupile - posebno i jučerašnju sjednicu i neke od nedvosmislenih izjava koje kontriraju ovome predlogu, da li je osjetilo potrebu da inovira ovaj predlog, da ga testira sa stanovišta realnosti ili je ovaj tekst - koji je napisan pre mjesec dana i danas dovoljan da se njemu posvetimo?

Samo toliko.

ANTE MARKOVIĆ:

Savezno izvršno vijeće, dajući ovaj materijal u raspravu je izrazilo i svoju spremnost da se adaptira odredjenim uvjetima do kojih dolazi u dnevnim dogadjanjima. Nažalost, moram kazati da dogadjanja u Sovjetskom Savezu imaju odraza na ovaj materijal, jer, napravili smo jedan

VN/

00336095

aranžman sa Sovjetskim Savezom, koji je - nama pokriva dio
rupe u platnoj bilansi za oko milijardu dolara. Juče je,
ambasador u posjeti Mitroviću saopćio da je dobio od
Pavlova, uputu da nam saopći da će oni držati dogovor
koji su napravili sa nama - obzirom na razvoj dogadjaja u
Sovjetskom Savezu. Moram reći, da u najmanju ruku, nama
dolazi tu u pitanje 5-5,5 miliona tona nafte, što bi za
našu platnu bilansu značilo ogromna dobit, ali to sada
moramo uzeti u obzir.

VN

00326026

Prema tome, mi krećemo od ovog materijala, a spremni smo da naravno, razgovaramo o svakom njegovom djelu onoliko koliko to prilagodjavanje tekućim dogadjajima i kretanjima traži. Osim toga, mi smo u medjuvremenu poduzeli niz mjera iz ovih svih segmenta i neke stvari smo već i uspjeli da rješimo, barem djelomično, a pored toga, sa većim djelom republika smo održali i razgovore na te teme i našli smo odredjene dodirne točke. Sa nekim nismo održali, bez obzira na to što smo se dosta trudili da se nadjemo, ali nismo uspjevali, jedan dio ljudi je bio na godišnjem odmoru, to je slučaj sa Crnom Gorom, s njom nismo razgovarali, a jednog predsjednika vlade, imam ovdje točno sam tražio da se ustanovi koliko puta sam ga tražio, nisam s njim uspio stupiti u kontakt.

JUGOSLAV KOSTIĆ:

Što tako zagonetno?

ANTE MARKOVIĆ:

Pa mogu, Zelenovića nisam mogao dobiti nikako. Miloševića mogu dobiti lako, ali Zelenovića izgleda ne mogu, evo ima pregled koliko puta je bio zvan, a sa Bosnom i Hercegovinom, Makedonijom, Hrvatskom i Slovenijom smo imali razgovore, naravno u sastavu izvršnih vijeća.

BORISAV JOVIĆ:

Ako ste s njima usaglasili, uredu je.

MILAN KUČAN:

Samo dodirne tačke.

ANTE MARKOVIĆ:

Htio je reći Milan, razdružne točke. Ako ste zato da idemo pragmatski kao juče, idemo po pitanjima koja bi morali raspraviti, recite kako želite, da li želite prvo načelnu raspravu, pa onda, ja sam kandidirao pitanja za

koja mislim da bi morala biti posebno tretirana.

SLOBODAN GLIGORIJEVIĆ:

00886097

Mogu li ja da pitam nešto, da li ovaj dogovor mora da udje u sve ove ovakve detalje, nije li on suviše ekstenzivan u nečemu, uzmimo recimo oko kreditno-monetaryne, kakve emisija, šta, jedno, drugo, treće, to su stvari odredjenih politika, da li to sve treba da udje u ovaj dogovor, a ovaj dogovor potpisuju predsednici predsedništava i svi ostali, nije li mnogo ekstenzivno ušlo u detalje. Kad doju na red neke stvari možemo da govorimo, ali da li je izabran dobar put u pogledu tih detalja.

ANTE MARKOVIĆ:

Može biti, Privredna komora kaže da smo malo govorili o ekonomskim politikama, da je trebalo još više o tome govoriti, a to traži i Sindikat.

SLOBODAN GLIGORIJEVIĆ:

Dobro, to može da bude neki aneks ovo dogovora.

ANTE MARKOVIĆ:

Kao što ste vidjeli, mišljenja su različita, oni misle da je to premalo, a mi smo mislili samo na onim segmentima koji treba zapravo da znače određeno naše opredeljenje oko vodjenja tih politika. Ali ne mora to pisati, to se može lako dogоворити, naročito, ako se osiguraju neke stvari oko kojih je bitno da se dovede dogovor. Danas ne postoji kontrola sprovodenja utvrđene monetarne i devizne politike, ne postoji, iako se to može ustanoviti, iako se u tom smislu mogu dati određene ingerencije Saveznom izvršnom vijeću, onda ostalo uopće ne treba da piše.

SLOBODAN GLIGORIJEVIĆ:

Dobro, zar ta kontrola nije u funkciji Narodne banke Jugoslavije?

00526098

ANTE MARKOVIĆ:

Ja ču kad dodjemo na to, reći šta o tome mislim.

STJEPAN MESIĆ:

Dobro, za rječ se javio Branko Kostić.

BRANKO KCSTIĆ:

Ja mislim da u razmatranju ovih pitanja koja su danas na dnevnom redu moramo poći i nasloniti se na ono o čemu smo juče razgovarali. Mislim, imajući u vidu i ovo o čemu je Ante sada govorio, a i bez toga svima nam je jasno da nam svima prjeti praktično ekonomska katastrofa i ako želimo iskreno i sa nekakvom vjerom i očekivanjem, nadanjem doći do mirnog dogovora o budućim odnosima u Jugoslaviji ili bolje da kažem po izlasku iz ove političke krize, moramo biti svjesni da i u ovom periodu dok taj dogovor postignemo i operacionalizujemo treba da živimo i da treba preživeti, u svakoj drugoj varijanti mislim da ćemo biti suočeni time da nas dogadjaji pretiču i da socijalna eksplozija koju možemo sa dosta realnosti očekivati ukoliko ne preduzmemo radikalne mјere na ekonomskom planu preusmeriti tok dogadjaja, i da sve ovo o čemu smo juče razgovarali padne u vodu. Međutim, na osnovu onoga što smo juče razgovarali ovde, ja stičem utisak da je sada dosta teško očekivati punu saglasnost svih, kad se sve ovo provede na način kako je ovde zamišljeno prije mesec dana. Ja naime, smatram da bi bilo najbolje da mi idemo pitanje po pitanje, ali uvažavajući i ono o čemu smo juče govorili, pa da kao što ćemo praviti politički dogovor, o načinu razrešavanja političke krize i odnosa u zemlji, da sastavni dio tog političkog dogovora ili poseban dio tog političkog dogovora budu mјere koje bi ovde zajedno dogovorili, uključujući i legalitet njihov i operacionalizaciju, koje bi izveli na način kako tim političkim konsenzusom dogovorimo. U svakom slučaju mislim, da bez obzira na to što imamo različite pozicije

00326099

44/4

pojedinih republika sada, u onom smislu kao što smo juče govorili, mislim da bi obaveza bila svake republike i rukovodstva svake republike da, ako hoćemo da se držimo onoga o čemu smo juče govorili u ovom periodu dok konačno na miran način ne dogovorimo taj razlaz da se uvaži činjenica da taj prelazni period moramo zajednički rešavati i djeliti sudbinu, računajući da, ukoliko smo 73 godine živeli zajedno, treba biti onda spreman, ako hoćemo na miran način da te stvari razrešavamo, pa trpjeli taj jaram još ovih meseci i po, dva ili tri dana, koliko bude neophodno da se i taj politički dogovor operacionalizuje da dobije legalnu formu u smislu kako smo to juče govorili. Prema tome, koliko god preuzimanje odredjenih obaveza iz ovih oblasti pojedinim rukovodstvima u pojedinim republikama može da znači i njima odredjenu teškoću pred svojom javnošću u svome narodu, itd. ili da liči na nekakvo vraćanje nazad, ili reteriranje u odnosu na što su u svojim programima proklamovali, na bazi kojih su išli sa izborima, vodili politiku u svojim republikama do sada, čini mi se da dogovor koji smo juče napravili daje vrlo argumentovan odgovor svima koji bi u tom smislu mogli ići sa optužbama prema bilo kom pojedincu u republikama ili prema bilo kom rukovodstvu u republikama, jer moramo naći zajednički jezik i moramo postići konsenzus oko nekoliko ovih ključnih pitanja koja su tu naznačena.

Ja, štaviše, mislim da bi, to što smo juče dogovorili, i sa jednim konsenzusom i za ovaj ekonomski dio programa, to nama zaista otvorilo šansu da se otpuste ti ventili koji su sada zatvoreni. I da se, u jednoj ovakvoj situaciji, računa i na jednu podršku, u finansijskom smislu, iz inostranstva. A, ja lično mislim da bi naša situacija, vjerovatno u okviru dogovaranja i te podrške, nametala da se i pitanje izvršavanja tih svih finansijskih obaveza koje imamo, i taj ogromni dug koji treba vratiti u ovoj godini, stavi na drevni red. Naravno, ne jednostranim aktima našim, nego u sklopu tih razgovora koje imamo.

Zbog toga, ja ne bih u ovom smislu sada insistirao na tome da mi sada očekujemo da možemo kompletan i čitav sistem vratiti na ono što smo imali prije nekoliko mjeseci. Ali, za nekoliko ovih, ključnih pitanja, mislim da bi trebali da idemo pitanje po pitanje, i da ovde zajednički dogovorimo i vidimo kako i na koji način svako od tih pitanja razriješiti, i da to bude sastavni elemenat političkog dogovora, koji bi mogao opet imati svoju pravnu formu u skupština republika, u Saveznoj skupštini, i tako dalje.

Toliko.

STJEPAN MESIĆ: Hvala.

BORISAV JOVIĆ:

Mogu li ja nešto da kažem?

STJEPAN MESIĆ:

Jović.

BORISAV JOVIĆ:

Pre svega, svakako bi trebalo odmah eliminisati sva pitanja koja smo raspravljali. Zadržao bih ovde samo ekonomské pitanja i pitanja funkcijisanja saveznih institucija. Zato što se ekonomski pitanja ne mogu rešiti bez funkcijisanja saveznih institucija. I, to je stvarno vezano jedno s drugim.

s.b.

Što se tiče funkcionisanja saveznih institucija, ja mislim da treba da napustim "mrtvački" način rešavanja problema. Moram reći da ovaj način, kako mi rešavamo, je "mrtvački". Ničemu ne vodi. Jednostavno, zavaravamo sami sebe i idemo u propast.

Ako su Hrvatska i Slovenija jasno saopštile da neće više da učestvuju u radu Skupštine Jugoslavije, koja treba da odlučuje o ovim pitanjima o kojima mi moramo da odlučujemo, izuzev o stvarima koje se tiču razgraničenja i raspleta jugoslovenske krize, onda je to prvo pitanje na koje moramo da damo odgovor. Nikakav naš politički stav ne može se realizovati ako mi nemamo rešenje za Skupštinu Jugoslavije, odnosno za način dnošenja odluka. I to je prvo pitanje.

Ili ćemo mi, to ovi koji ne razumeju Ustav treba da nam kažu, doneti odluku da Skupština radi i u tim okolnostima. Ili ćemo doneti odluku da Predsedništvo Jugoslavije donosi ovde, sa zakonskom snagom u ovim stvarima. Jer, imamo činjenično stanje da zemlja ne može da funkcioniše. To su stvari koje ne mogu ovako da stoje. Nemamo mi nikakve koristi od toga što nama kažu "mi hoćemo da dodjemo u Skupštinu, ali za pitanja raspleta krize, a za umiranje, ekonomsko, nećemo".

Šta nama znači "Skupština SFRJ u punom sastavu utvrdiće način svoga rada i odlučivaće u periodu moratorijuma"? Ne znači ništa. Zavaravanje, zabijanje glave u pesak. To je "mrtvački" način rešavanja stvari.

Isto to važi i za Savezno izvršno veće. Ono ne postoji faktički, obzirom na to da ni jedan njegov predlog za novi zakon ili za novu odluku ne može biti donet. Ono, isas druge tačke gledišta, ne postoji ako ovakc radimo. Jer, niko ne sprovodi zakone za koje je ono odgovorno da kontroliše izvršenje, a mi ništa ne možemo da uradimo. Uzmimo to famozno pitanje carine. Molim vas, neće Slovenija da plaća carinu, ili Makedonija, ili Srbija, svejedno, neće. Mi ovako stvarno ne možemo da radimo. Ili će plaćati carinu, ili će se preduzeti nešto drugo. Ja nisam kompetentan da predložim šta će se preduzeti. Vlada mora da predloži. Molim vas, razgovori o tim pitanjima, beskonačni. Pa, ovde piše: "Uspostaviće se jedin-

stveni carinski sistem", i tako dalje, i tako dalje. To što ovde piše, da mi taj sporazum potpisujemo, to su besmislice. To možemo mi da potpišemo sto puta, stanje je ovakvo kakvo je, i nama treba adekvatna mera za ovo stanje. Molim vas - u tom pogledu preduzeće se to, to i to, i od sutra je stvar rešena. Ili će mu se preseći tržiste, ili će se to silom uzeti, ili će se nešto uraditi. Ja ne dajem nikakav predlog, samo govorim da ovo nije nikakav predlog, ovo je "mrtvački" predlog.

Po mom mišljenju, ovaj predlog je pravljen sa stanovišta neke još skrivene nade da će to neko da prihvati, pa i da sproveđe. Oni neće ni da prihvate, a kamo li da sproveđu. I nama se postavlja ovde sudbinsko pitanje: da li ćemo mi još ostati država i u ovom periodu, ili nećemo? A, ako nećemo, nemojmo da kažemo "nismo spremni da snosimo posledice". Mi posledice moramo snositi za ono što se dosad desilo. A za ovo što se odsad desi, treba da snosimo posledice zato što nismo dali odgovarajući predlog. Ovi predlozi nisu odgovarajući. Jer ovo, ako se sve usvoji i nastavimo isto ovako, a očigledno će se nastaviti, ništa nismo uradili.

Moje je mišljenje da, ako naša država, ako još postoji, nema mogućnosti da učini adekvatnu ekonomsku kaznu onome ko kažnjava druge nezakonito i protivustavno, tako da mi ništa ne možemo da učinimo. Mi moramo da nadjemo to rešenje. Lično mislim da je taj pregovarački manir Saveznog izvršnog veća do krajnosti iscrpljen, i ne daje nikakve rezultate, i da se moramo vratiti na gorke činjenice i gorke istine koje nas upućuju ili da se sklonimo, ili da nešto uradimo.

Nema ni govora o tome da će sa ovakvim predlozima, koji se zasnivaju na dobroj vclji bez kazne, ako je ne primene, i bez posledica ako je ne primene, nema govora da ćemo na tome uspeti. Ako nismo u stanju da uradimo nešto da profunkcioniše sistem, da obaveze i sankcionise, onda je sasvim jasna stvar da mi, ovakvi kakvi smo, potpuno vodimo zemlju u propast. To je sasvim jasno.

Ja znam sve okolnosti i kakva su ovlašćenja Saveznog izvršnog veća, kakva su ovlašćenja federacije, kakva su ovlašćenja republike. Sve to znam. To su sve realnosti.

s.b.

Ali sad, usvajanje jednog ovakvog sporazuma, po mom mišljenju, je čista besmislica, ukoliko nema efekta sasvim sigurnog. Onda zavaravamo sebe, i narod, i možda inostranstvo dva-tri dana. Neće oni nama dati pare, nisu ludi. Neće, jer vide da je isto tako dalje. Isto će da ide dalje kako je i bilo.

Zbog toga, ja vraćam na ovo: treba da tretiramo jedno po jedno. Pre svega, ova ekonomski pitanja, politička i druga bih preskočio, i ovo funkcionisanje države.

Drugo, u ovom trenutku bi bilo jako dobro da tretiramo ona pitanja koja bi se mogla razrešiti bez donošenja novih zakona, a primenom mera što se ovi zakoni ne donose, jer nam je teško da sazovemo Skupštinu.

s.b.

00326104

Ako imamo mere - a u krajnjem slučaju ako je potrebno i neki zakon da se doneše ja mislim da mora da se sagleda mogućnost na koji će se način donositi uredbe sa zakonskom snagom ili bilo šta drugo od strane Predsedništva.

ANTE MARKOVIĆ:

Nije predviđen ni jedan novi zakon.

BORISAV JOVIĆ:

Predviđeno je da umremo. Pitam da li ćemo da umremo ili nećemo? Ustav je tako napisan da je predviđeno da umremo.

ANTE MARKOVIĆ:

Biološki je nužno da umremo,

BORISAV JOVIĆ:

Ako je tako onda mi treba lepo da objasnimo narodu da mi nismo sposobni, pa neka biraju drugi sistem i drugi način rešavanja, dakle da nismo sposobni da predložimo promenu koja će da nas izvuče iz situacije. Ja lično verujem, kad bi 100% ovo svi sad potpisali da bi sutra bilo sve isto, prema tome to je besmislica.

ANTE MARKOVIĆ:

Može li samo jedna mala reptika na ovo Borino, inače ja ću se kasnije, ekipa SIV-a će se kasnije javiti. Upravo zato, što mi znamo da imamo novu situaciju i nove uvjete i da se faktički vlast preselila u republike, mi se zato ovde i obraćamo preko vas, zajedno sa vama republikama koje imaju vlast da preuzmu odgovornost da se onda riješe ova pitanja o kojima si ti Boro govorio, jer mi smo mogli i umjesto ovog dokumetna napisati drugi, onda bi Aiga rekao da idemo još u više datalja, jer svako od ovih pitanja - evo sad ja mogu bez pripreme o bilo kojem od ovih pitanja da /mig

00526105

46/2

govorim mnogo duže nego što je cijeli ovaj materijal. Sa svim konsekvenscama i kaznama i ne znam čim sve, ukoliko one mogu vrijediti. Očito da sada i za ovo mora postojati politički dogovor. Bojim se da si u velikim iluzijama kad misliš da se kaznama može riješiti sadašnje stanje. To je tvoja velika iluzija Boro. Ovo je naše obraćanje jednom političkom dogovoru u kojem kao što je Branko govorio preuzima se politička odgovornost koja možda neće biti uvijek simpatična i ne prema onome što se obećalo nekome. Ako se to ne prihvati onda je jasno nema te kazne, osim da se ide sa nekom silom koja nema nikakve šanse, to je evidentno.

BRANKO KOSTIĆ:

Onda se mi demisioniramo, jer kažemo da nijesmo u stanju da rješavamo.

ANTE MARKOVIĆ:

Jeste, u redu je to sasvim. To je sadržano u tome, ali mislim da je to pitanje naših političkih odluka, a ne kazni. Ja pri tome ne isključujem ni odredjene konsekvene koje bi neko morao snositi za to ukoliko uspostavimo funkcioniranje elemenata sistema, pa unutar njega to bi možda moglo biti komplikovano, ali dotle dok ga nema. Ja sam samo tu jednu malu repliku da razjasnim ovo pitanje, ništa drugo.

BORISAV JOVIĆ:

To znači legalizovanje otimačine - može da naplati carinu za svu robu koja ulazi u Jugoslaviju, i ne možemo uzeti tu carinu. Mi samo možemo da klečimo i da molimo.

ANTE MARKOVIĆ:

Ne, Boro.

BORISAV JOVIĆ:

Objasni mi.

/mig

ANTE MARKOVIĆ:

Doći ćemo na tu temu. Ovdje ima posebno pitanje - carinski sistem i zaštita i doći ćemo na tu temu, objasni ćemo kako vidimo rješenja.

BORISAV JOVIĆ:

Ja o tome govorim. Ja govorim o konkretnim stvarima.

ANTE MARKOVIĆ:

To je samo jedan segment toga, idemo redom.

BORISAV JOVIĆ:

Drugi segment je funkcionisanje Skupštine. Ne može da se sazove treba nam zakon, pa odgovorite šta da radimo? Morete odgovoriti na to pitanje, Vi ste Vlada.

ANTE MARKOVIĆ:

Hajde da idemo sada još korak dalje. Predstavnici Slovenije za razliku od onoga kako je juče tu objasnio Milan Kučan, koji je rekao da neće da rade, oni su napisali meni pismo na osnovu odluke Predsedništva Republike Slovenije u proširenom sastavu od tog i tog dana i ustavnog zakona o ostvarivanju temeljne ustavne povelje Republike Slovenije na osnovu kojih od 28. juna o.g. nisam više učestvovao u radu Saveznog izvršnog veća, molim vas da mi date razrešicu za funkciju člana Saveznog izvršnog veća. Prema tome, ne svojom odlukom, nego Odlukom zakona i Odlukom Predsedništva. Ja imam sva pisma u originalu ovdje, koje su članovi SIV-a napisali. Jedno je pitanje: da li uopće u jednom vremenu u kojem treba da žive zajedno u interesu Slovenije da ima predstavnike u Saveznoj vladi. To neka sami oni razmisle. Drugo pitanje, ja jesam bio mandatar, ali ja nisam izabrao ni Živka Pregla, niti sam izabrao Jožu Slokara, njega je izabrala Skupština Jugoslavije. Njihova ostavka nije ostavka, oni moraju biti u funkciji sve dotle dok ih Skupština ne razrješi. Ja sad postavljam pitanje - njih jedini organ u ovoj zemlji kojega nisu birale skupštine republika nego samo Skupština Jugosla-/mig

vije i to direktno i to na osnovu prijedloga mandatara - članovi su Saveznog izvršnog vijeća. Prema tome jedini organ koji njih može razriješiti je Savezna skupština i sada se nalazimo u "cirkulusu veciozusu"...

SLOBODAN MILOŠEVIĆ:

Ajga nema kome ni ostavku da podnese.

ANTE MARKOVIĆ:

Ne mogu ni ja. Ni ja nemam kome podnijeti ostavku. Izvinite to je tako. Molim da zatvorim krug potpuno! Bez obzira što članovi SIV-a i Slovenije ne dolaze na sijednice, oni su ustavno, pravno, formalno, međunarodno odgovorni za tu funkciju. Ti se možeš smijati koliko god hoćeš Milane!. Oni nisu razriješeni. Njih ne možete vi razriješiti, a niti ja. Sada se vi nalazite u jednom "cirkulosu viciozusu". Ako hoćete da vam se razriješe članovi SIV-a i Slovenije mora se barem jednom sastati Skupština da primi njihovu ostavku.

SLOBODAN MILOŠEVIĆ:

Pa dobro, neka pošalju svoje delegate na Skupštinu.

BORISAV JOVIĆ:

Ajga ima rešenje.

ANTE MARKOVIĆ:

Ja sam to samo naveo kao jedan primer, jer pitaš ti mene za Skupštinu. Isto vrijedi i za Savezno izvršno vijeće.

STJEPAN MESIĆ:

Za riječ se javila gospodja Glumac-Levakov.

ANTE MARKOVIĆ:

Samo još jednu rečenicu. Zbog toga mi insistiramo da Savezno izvršno veće, dok ne bude razrešeno i pojedini /mig

njegovi članovi, dok ne budu u Skupštini Jugoslavije razriješeni moraju prisustvovati i sudjelovati na sijednicama. I to je za nas jedno od ključnih pitanja funkcioniranja sistema u ovom vremenskom periodu.

BOGDANA GLUMAC-LEVAKOV: nisam imao priliku (nisi mi) razgovarati

Ako dozvolite, samo nekoliko reči.

Dogovor o funkcionisanju zemlje u periodu moratorijuma je u preambuli praktično, pošao od preuzimanja odgovornosti za ostvarivanje zajedničke Brionske deklaracije, od 7. jula i praktično govori u stavu 1. o moratorijumu. Predsednik SKupštine i predsednica Saveznog veća obratili su se Predsedništvu 10. jula sa zahtevoma da Predsedništvo razmotri i obrazloži prirodu i sadržaj moratorijuma o kome je postignuta saglasnost kao i stavove u povodu Brionske deklaracije. Predsedništvo je na svojoj sednici od 26. jula konstatovalo da to nije u stanju uraditi dotle dok se u proširenom sastavu ne razmotri dogovor o funkcionisanju zemlje u periodu moratorijuma i da će tada obvestiti Skupštinu. Danas u raspravi, znači više od mesec dana, od postavljanja pitanja Predsedništvu po članu 318. i zahtevu Skupštine Jugoslavije koju je ista verifikovala 24. jula, Predsedništvo je odgovorilo da razmatra praktično tromesečni moratorijum sa danom današnjim, znači 21. avgust.

00526109

Time je praktično odgovorilo o početku trajanja moratorijuma i elementima koji će, praktično, tada biti utvrđeni. U sadašnjoj raspravi, na neki način, procenjuje se da je moguće, odnosno da nije moguće da sve ove elemente koji su navedeni u Dogovoru o funkcionisanju zemlje u periodu moratorijuma, razrešiti u ovom trenutku, odnosno, da oni trebaju da budu politički dogovor izmedju predsednika republike, odnosno predsednika Predsedništva sa posebnim potpisima i predsednika Skupštine.

Ja odgovorno tvrdim da čitav ovaj Dogovor o funkcionisanju zemlje u periodu moratorijuma, ne može potpisati predsednik Skupštine niti bilo ko iz Skupštine, bez da ga razmatra, iz nadležnosti svoje, Veće republike i pokrajina jer se osnovni elementi politike utvrđivanja iz kreditno-monetaryne oblasti, devizne itd., nalaze u nadležnosti Veća republike i pokrajina; budžet je u nadležnosti oba Veća, pa i ostala pitanja koja su vezana u ovom Dogovoru.

Pitam se - da li je Predsedništvo odgovorom Skupštini, koji nosi datum 31.juli, obmanulo Skupštinu sa stavom oko početka trajanja moratorijuma i time dovelo u pitanje rad institucije; prvo, Savezne Skupštine kao najvišeg organa vlasti iz prava i dužnosti federacije, a time i čitavu javnost, da će se odredjeni elementi u prelaznom periodu definisati kroz Dogovor o funkcionisanju zemlje u periodu moratorijuma? Iz tog razloga smatram da Predsedništvo i po ovom pitanju danas mora da zauzme stav, i ako je ovo pismo usaglašeno na Predsedništvu, da u ovom trenutku mora definisati i otpočinjanje pitanja trajanja moratorijuma jer bi u drugom slučaju to značilo da je ono prihvatio, u isto vreme, odrednice - da Predsedništvo i SIV rade bez Skupštine, a to znači, i definisano je, praktično, kad i u kojim uslovima Predsedništvo i SIV mogu da rade bez Skupštine, a takvo stanje nije, za sada, niti razmatrano niti proglašeno.

Hvala.

STJEPAN MESIĆ:

Hvala.

MB

Izvoli.
Branko Kostić.

00526110

BRANKO KOSTIĆ:

Samo da kažem da Predsjedništvo nije ni jedanput na svojoj sjednici razmatralo tekst ni jednog pisma ni odgovora Saveznoj Skupštini. Prema tome, to pismo koje je sada pomenuuto nije razmatrano na Predsjedništvu niti je stvar Predsjedništva. Mislim da ne treba mnogo oko toga da se zadržavamo, a ako je u pitanju datum početka moratorijuma tromjesečnog, mislim da nema razloga da otstupamo od onoga što smo juče razgovarali.

SLOBODAN GLIGORIJEVIĆ:

Ko piše vaša pisma?

BRANKO KOSTIĆ:

Pisma pišu, verovatno, činovnici i oni koji ga potpisuju, odgovaraju za to. Taj koji ga je potpisao, verovatno, nije tu; možemo i to da vidimo - kako je to pismo pošlo. Ja sam ovo pomenuo više zbog toga, što se samog roka trajanja moratorijuma tiče ne bi imalo razloga da mi to pitanje ponovo otvaramo mimo onoga što smo juče oko toga razgovarali.

BOGDANA GLUMAC - LEVAKOV:

Gospodine predsedniče, u pismu piše: "Obaveštavamo da Predsedništvo SFRJ na sednici održanoj 26.jula 1991.godine, upoznalo se s pismom predsednika Skupštine SFRJ, u kome je zatraženo da Predsedništvo SFRJ obavesti Skupštinu SFRJ o aktivnostima koje preduzima i koje će preduzeti u narednom periodu u cilju razrešenja jugoslovenske krize . Elementi toga pisma jesu: priroda i sadržaj moratorijuma o kome je postignuta saglasnost prilikom boravka Misije Evropske zajednice u našoj zemlji i zajednička Deklaracija od 7.jula 91. godine usaglašena izmedju predstavnika Ministarske trojke Evropske zajednice i predstavnika svih strana koje su direktno uključene u jugoslovensku krizu; zahtev po članu 318. Ustava."

MB

00526111

47/3

Prema tome, po ovom pismu Predsedništvo je razmatralo, praktično, naš zahtev.

BORISAV JOVIĆ:

Ono je razmatralo zahtev taj. Nismo mi odlučivali kad počinje moratorijum.

STJEPAN MESIĆ:

Taj dio nije, ali ova Inforamcija je bila.

BRANKO KOSTIĆ:

Ja sam to pomenuo samo radi tog roka trajanja moratorijuma. Ne zaslužuje to sada toliko pažnje.

BORISAV JOVIĆ:

Nije Predsedništvo, niti tumači, da ono bude zvanično tumač. Neka to tumači neki zakonodavni organ.

BOGDANA GLUMAC - LEVAKOV:

Ako je potrebno, upravo je to moje pitanje bilo, iz tog razloga što zakonodavni organ jeste tumačio i zauzeo odredjeni stav po tom pitanju. Međutim, u jučerašnjoj raspravi i od jutros, praktično, postoji negacija odredjenih stavova vezanih za 25. jun, odnosno 26. jun - znači pre donošenja odredjenih odluka, odnosno jednostranih akata, i posle njega. Prema tome, postavlja se pitanje - da li moratorijum važi pre ili posle, jer se datumi, praktično, spominju različiti?

BORISAV JOVIĆ:

Moram priznati da nisam uopšte razumeo zbog čega Vas uz nemirava to - da li je ovaj datum ili onaj? U čemu je problem sada u Skupštini - da li je datum 25. ili neki drugi datum?

BOGDANA GLUMAC - LEVAKOV:

Problem je u tome što ovaj Dogovor koji govori o tromesečnom moratorijumu, on mora početi od određenog MB

00526112

roka. Da li je on od 25-og ili je od današnjeg dana kad je predmet rasprave ili od Brionske deklaracije? Jer, on znači, ja sam objasnila da veliki broj pitanja koja se u njemu nalaze jesu, ustvari, vezane isključivo za nadležnost Skupštine Jugoslavije, odnosno Veća republika i pokrajina ili Saveznog veća. Budžet ne možete doneti bez oba Veća; promenu politike monetarnog sistema ne možete utvrditi bez Veća republika i pokrajina.

BRANKO KOSTIĆ:

Mislim da nam neće mnogo koristiti bavljenje, sada, ovim pitanjem. Ja bih u vezi s tim htio samo da podsjetim, radi informisanja svih, da što se tiče moratorijuma i što se tiče obaveza koje su preuzete, to su obaveze koje su preuzete u razgovorima sa Misijom Evropske zajednice na zajedničkom sastanku kad je izvršen izbor predsednika Predsjedništva i potpredsednika Predsjedništva. U tom dijelu Evropska zajednica je preuzela, ne u ime Trojke i za sebe nego u ime čitave Evropske zajednice, čvrste političke garancije - da će oni sa svoje strane izvršiti uticaj i na rukovodstvo Hrvatske i na rukovodstvo Slovenije, da za taj period moratorijuma vratimo stanje u zemlji na ustavno stanje prije 25-og juna kad su donijete odluke o otcepljenju. U svim našim razgovorima koje smo imali sa misijama Evropske zajednice, naše najkrupnije primjedbe su bile upravo u tom dijelu - da Evropska zajednica svoj dio obaveza iz toga posla nije izvršila i da nam izgleda vrlo čudnim stalno insistiranje na proširenju obaveza Evropske zajednice, a da ove vrlo krupne garancije koje su nam dali, koji bi omogućili da funkcionišu institucije sistema za period od tri mjeseca, Evropska zajednica nije izvršila. Na žalost, moram reći da su predstavnici Misije Evropske zajednice olako preko toga prelazili i preko tih naših upozorenja i da smo tek u poslednjem razgovoru koji sam ja imao sa holandskim ambasadorom, ponovo ukazali na to jer sve to što Brionska deklaracija predstavlja može da pada u vodu ukoliko mi u periodu, do kada treba da nadjemo političko rešenje za miran izlazak iz ove krize, nemamo funkcionisanje institucija sistema u kojima treba taj legalitet obezbijediti.

MB

00526113

SEJDO BAJRAMOVIĆ:

Mislim da bi bilo racionalnije da idemo po materijalu, po tačkama da vidimo svi zajednički nakon tolikog dugog očekivanja ovog sastanka, šta možemo učiniti i po kom pitanju i koje saglasni, i šta je ko obavezan da uradi, i dali će gospoda i drugovi prihvatići da se to na jedan ljudski način, na ono što je svima nama potrebno, da uradimo.

Zato predlažem, da sve ono što je bilo, bilo je mi to znamo, ali da mi radimo racionalnije i sigurno da će nam to pomoći svima.

Hvala.

MOMIR BULATOVIĆ:

Shvatom da smo još na terenu opšte rasprave o Dogovoru o funkcionisanju u periodu moratorijuma. Smatram da je ovo pitanje koje je pokrenula predsednica Levakov veoma značajno, ali prije toga mi se čini značajnijim jedno drugo.

Naime, u ovom domenu rasprave ne bih sada ulazio u konkretnе i pojedinačne odrednice i glave ovog Predloga dogovora, samo bih želio na samome startu da preciziram sa stanovišta onoga što se želi dogовором ostvariti, nemam suštinskih primjedbi, ali ukoliko bude kasnije tekla rasprava u tom pravcu iskoristio bih priliku da dam svoj doprinos osporavanju predloga nekih mјera. i načina na koji se to misli realizovati i ostvariti.

Medjutim, posebno četvrti dio ovog Dogovora vezano za institucije sistema posebno snažno otvara pitanje realnosti cjelog projekta, i mislim da je to, uopšte, prvo pitanje koje bismo morali sebi da postavimo. Drugim riječima, ukoliko i dalje ostanu na snazi odluke o suspenziji Savezne skupštine sasvim je jasno da čitav projekat i dogovor pada u vodu, jer napuštanje principa legaliteta za koji smo se juče djelimično, ali čini mi se neuspješno i nekorisno založili, pokazuje da ipak ubrzano idemo svi skupa u haos i u propast. Suspenzija Skupštine Jugoslavije, ako to još nekome nije jasno, znači istovremeno i suspenziju Saveznog izvršnog vijeća. I u krajnjem može se svesti u

00526114

nekom pravničkom, političkom i u dnevnom smislu na tih svojevrsni državni udar, jer se otvaraju sva pitanja koja, čini mi se da i naš predsjednik vlade i premijer okarakterisao poput začaranog kruga. Jednostavno u takvoj smo situaciji da nigdje i ništa ne možemo da preduzmemo i otvara se pitanje kako i na koji način ići dalje. Zalažeći se ponovo za taj princip legaliteta, ja bih osporio i prijedlog da ovaj dokumenat potpišu predsednici republika, odnosno predsednici predsedništava republika. Jednostavno, ako neko uopšte treba da svojim potpisom garantuje realizaciju dogovora ovakve vrste, onda bi to morali da budu predsednici republičkih skupština, isključivo na bazi parlamentarne rasprave u skupštinama o dogovoru o funkcionisanju zemlje u periodu matorijuma. Uostalom, zar sam nedolazak na ovaj dio rasprave gospodina Tuđmana i Izetbegovića i njihovo zamenjivanje predsednicima vlada, ne pokazuje da ova pitanja interesno skreću upravo prema području skupština odnosno vlada. Zbog toga u vidu sasvim kratkog zaključka ove načelne rasprave, ja smatram da se Dogovor u ovakovom predlogu u osnovu na tragu predloženih rešenja treba donijeti. Međutim, na ovako predloženi način potpuno je zanemarena neophodna i životna komponenta realnosti jednog ovakvog dokumenta.

Treće kada bih se, čak lično, slagao sa svim elementima dogovora uz to što, ponavljam, podržavam potrebu uredjivanja sadašnjeg stanja na sličan način, ne bih nikad lično potpisao dokumenat ovakve prirode jer na to nemam pravo. Budući da ono pripada Skupštini SFRJ, što je nesporno i skupštinama republika eventualno vladama, ako bi postojao zakonski mehanizam prenosenja tih ovlaštenja i poslova sa skupština na vlade.

I četvrto, i konačno mislim da je to prvo pitanje na koje moramo zajednički da odgovorimo. Prvi preduslov za donošenje ovakvog dokumenta uopšte je potvrđan odgovor na pitanje da li i dalje postoji Skupština Jugoslavije, što znači da bi se prethodno morale dati garancije da se više neće apstinirati od rada i odlučivanja u Skupštini SFRJ, a samim time i od omogućavanja da sam predlagač može da dalje doprinosi realizaciji ovog projekta.

Toliko i hvala.

00526115

JURE PELIVAN:

Ja bih pokušao da podjem od jučerašnjih stavova Predsjedništva sa predsjednicima. Ono što sam pročitao iz štampe znači jedan napredak u postizanju dogovora, političkog dogovora. Mislim da bi danas trebali da učinimo jedan korak dalje, da postignemo minimum političke saglasnosti za funkcionisanje sistema i ekonomije zemlje, da nešto uradimo protiv daljeg propadanja i zemlje u cjelini i ekonomije.

S tog stanovišta po meni bi bilo najznačajnije da se na ovako visokom forumu postigne dogovor da ćemo tolerisati, sankcionisati jedinstven ekonomski prostor zemlje u ovom periodu. Čini mi se da bi to trebali čak i u svakom budućem periodu, ali barem minimum treba saglasnosti da to danas postignemo bezrezerviran dogovor o tolerisanju jedinstvenog ekonomskog prostora. To znači slobodnog tržišta i da privredni subjekti mogu da posluju. U tom smislu, čini mi se da bi trebali postići saglasnost da ih otklonimo i ne pribegavamo kojekakvim barijerama u protoku roba u tržištu. To je čini mi se prvi polazni osnov. Jasno, sve se to bazira na onom jučerašnjem zaključku o smirivanju sukoba oružanih sukoba, o prekidu, prekidu incidentnih situacija u obliku oružanih sukoba.

Drugo bi bilo pitanje da ostvarimo minimum saglasnosti u funkcionisanju monetarnog sistema, jer još uvijek imamo jedinstvenu valutu. Ako nemamo kontrole nad kretanjem, ako u ovakvoj situaciji možemo čak pretpostavljati da svako može da kreira sredstva i da namiruje račune ili da ih razvodnjava na cijelom prostoru, onda nema koristi od naših sporazuma. Čini mi se da je to jedna od izuzetno važnih pretpostavki ako zaista želimo da ostvarimo jedinstvena gledišta, jedinstven sporazum makar u ovom periodu, mi moramo obezbijediti i jedinstvo monetarnog sistema. I odmah iz tog proizlazi carinski. Meni je kao ekonomisti nepojmljivo ako postoji još uvijek zemlja, postoje institucije da mi treba da se pogadjamo oko toga treba li carina da bude prihod države, ili ne treba. Ja mislim u ovim uslovima da treba, nikad nisam dijelio mišljenje da mi možemo posezati

00526116

za takvim jednim prihodom i to u situaciji kad i Armiju evo finansiramo iz primarne emisije, kad smo digli ruke od bilo kakvih ekonomskih intervencija u privredi preko saveznog budžeta, kad nemamo riješeno pitanje ni devizne štednje, odustali smo od kotizacija republika i izdržavanju tih jedinstvenih funkcija. Dok postoji zemlja, bilo u kakvom stanju mi još ni carinu nismo spremni da damo.

00526117

Izvinite, ja zaista ne razumijem, da se možemo i o čemu sporazumjeti, ako nismo saglasni u tome da za jedan period objedinimo neke prihode. Što bi bila Bosna i Hercegovina u jednoj situaciji, ako redovno izmiruje obaveze i nikakve mјere ne preduzima, premda ima najteže probleme. Pogledajmo sada indeks industrijske proizvodnje, pa ćemo vidjeti da je u najgorem stanju. Ali ipak ne preduzima nikakav korak da bi zaustavila carine, jer smatramo da je to minimum za funkcionišanje sistema.

Prema tome, da podjemo od nekih konkretnih stvari, ako postignemo makar i u čemu, u dva pitanja, u tri pitanja, jedinstven sporazum, onda je lako dogradjivati mehanizam, lako je detalje dalje razraditi. Ali, ovdje je potreban politički koncezus - o nekim pitanjima. Da učinimo privredni slobodan prostor za funkcionisanje privrednog sistema, ne mislim na ekonomski sistem sa pravnog stanovišta, jer mi smo toliko učinili postupaka na nivou zemlje u republikama, da mi sada u kratkom roku ne možemo to objediniti. Ali, možemo barem pustiti tržište da funkcioniše i da ne prebjegavamo nekakvim merama nasilnog regulisanja tržišta. Čini mi se da bi se o tome mogli dogоворити. Mogli smo se dogоворити о unitarnom sistemu, da držimo pod jedinstvenom kontrolom funkcionisanje, pogotovu kada je u pitanju primarna emisija.

Dalje, devizni sistem. Ja iskreno kažem, ikako sam vijek radni proveo u bankama, ne vjerujem u neke pare, da ćemo mi tako brzo, dobiti neka značajnija sredstva, iz inostranstva. Mi možemo razgovarati o tome, trebali bi se zadovoljiti sa maksimumom, da barem neutrališemo visinu otplate, tekućih otplata, ako bismo to postigli, mi bismo postigli zaista velike uspjehe. Dakle da neutrališemo da novim prilivom kreditnih sredstava, pozajmica iz inostranstva, neutrališemo barem veći dio otplata. Ili ipak da postignemo, ako nemamo drugog izlazal, nema spremnosti iz inostranstva, da nam daju nova sredstva, barem da reprogramiramo otplate za tri mjeseca - ili neki duži period.

SO

ANTE MARKOVIĆ:

Na šest godina.

00526118

JURE PELIVAN:

Ne, mislim i ove tekuće otplate, to sada koliko je, to je drugo pitanje. Ali mislim da govorim sada o nekom minimumu, o nekom periodu do kraja godine, jer bez toga ne možemo razgovarati ni o kakvim konkretnim pitanjima.

I ja se lično zalažem da postignemo sporazum, uključujući sve ove organe u SIV-u, da funkcioniše u tom periodu, da Skupština isto funkcioniše, da ostvarujemo neki minimum sporazuma. Ako podjemo od toga, od te političke spremnosti, smatram da bismo mi mogli lakše naći dogovor o pojedinačnim pitanjima. Toliko.

STJEPAN MESIĆ:

Hvala.

Riječ ima Kiro Gligorov!

KIRO GLIGOROV:

Stanje je svima veoma dobro poznato i nema svrhe da se ono opisuje, vidi se iz materijala i svi ga znamo i realnog života.

Medjutim, potpuno je po mom mišljenju nepotrebno da prebacujemo "loptu" i krivicu na jednu i drugu stranu, svi smo učesnici u tome i svi znamo da se ovo stanje ne može prevazići, da ni jedan organ ne može tako da funkcioniše, ako iza toga i pre toga se ne ustanovi globalna politička volja, za to, da se ne zavaramo. I od nas ovde i od ostalih predstavnika u republikama, zavisi da li smo spremni da u ovom trenutku obezbedimo kakvo-takvo funkcionisanje u ovoj zemlji i da smanjimo zajedničku štetu, da lakše prebrodimo ovaj period, pa onda kada se bude svako za sebe brinuo ili oni koji se budu zajednički brinuli, onda će preduzimati odgovarajuće mere za sebe i u odnosu na druge i onda se zna ko za šta snosi odgovornost. Ovo je sada jedno stanje koje ne verujem da ima presedana negde u nekoj istoriji bilo koje države na ovakav način.

SO

ANTE MARKOVIĆ:

00526119

Nema - sigurno.

KIRO GLIGOROV:

Ne verujem.

Treće, mi smo pred medjunarodnom javnošću se obavezali da obezbedimo funkcionisanje sistema u prelaznom periodu. Mi tu svoju obavezu ne poštujemo. Prema tome, jedno ponašanje unutar zemlje, koje smatramo jedni prema drugima da je dozvoljeno, a ono je ne dozvoljeno i necivilizacijski je čin jer se nanosi šteta drugome, kod svakog takvog akta, smatramo da može da se prenese na teren medjunarodnih odnosa. To možemo jednostavno što potpišemo, da ne moramo da izvršavamo i prema trećim licima.

Vidite! da je Jugoslavija u stečajnom postupku i za takve postupke postoje procedure i organi koji obavljaju takav postupak. Mi smatramo da se možemo razidji i posle 73 godine zajedničkog života sa ovakvim kompleksom medjusobno isprepletenih odnosa prava i obaveza, a da ne želimo da imamo organe u kojima ćemo raspravljati o tome i odlučivati na normalan i legalan način. Mislim da je to absurd koji ne možemo nikome objasniti. Ja ne znam posle odredjeni broj godina kako će se tumačiti ovi postupci, ali ova generacija i oni koji sada žive, snosiće vrlo teške posledice toga.

Mi polazimo od principa da je stanje takvo kakvo jeste, zabijamo glavu u pesak i ignorišemo sve obaveze i čekamo šta će se dogoditi, što u krajnjoj liniji znači utrkivanje svakoga sa drugim da smanji štetu a šteta će biti sve veća za svakoga pojedinačno. Možda će u tome neko ko je veštiji i ima bolju poziciju, nešto boje proći, ali to nije nikakva uteha ni za onog koji će najbolje proći. Jer je šteta takve prirode da će posledice biti za sve, na socijalnom, ekonomskom i političkom planu. Ali to na žalost, ovakvo ponašanje, koje sam sada opisao, objektivno nije moguće, sve dotle dopk imamo jednu valutu, jedne carinske granice i dok ponavljamo, istina to je već sasvim neregularno tržište, ali još uvek zovemo to "tržištem", u kome ako se nadje partner,

00526120

može slobodno prodati, nema odnosa kao da se radi sa drugom zemljom itd. Mada i tu ima nekih elemenata koji se pojavljuju i koji su vrlo čudne prirode.

Prema tome, stalno ponavljamo da podjemo od realnosti. Ako polazimo od realnosti imamo još uvek jednu valutu. Ta jedinstvena valuta traži odredjena pravila ponašanja i dogovor. I ako taj dogovor nije moguće postići, to je jedna situacija koja se nikome ne može objasniti.

To sve znači da uporno želimo da naš sadašnji život bude što teži i da jedni drugome što više zagorčavamo život. Ne znam koji je krajnji cilj toga i šta to donosi bilo kome?

U tom pogledu smatram da su svi jednostrani akti neprihvatljivi i ne mogu se ničim objasniti. To sve više pitaju obični ljudi, ne mogu da razumeju šta to znači, kuda to vodi, zašto mi koji tu sedimo, ako smatramo, a moramo da se smatramo odgovornim ljudima, prelazimo preko toga, dani prolaze. Evo ova pitanja nisu mogla, bez obzira na njihov kvalitet, da li su sva prihvatljiva, kakva su itd, ali ona su realna pitanja, o tim pitanjima mi moramo razgovarati.

Ako smo se juče dogovorili za mirno rešenje svih ovih naših sukoba i da nećemo se zavaravati da se silom ili bilo čim drugim bilo šta rešava, a srž stvari je u ovim pitanjima, dok smo u prelaznom periodu, zajedno smo, prema tome, njih moramo rešavati. Opet da bi ih rešavali mirnim putem, nema drugog načina nego da institucije funkcionišu onoliko, makar minimalno, koliko je potrebno, za jedan takav period, da bi mogli svi lakše da prebrodimo taj period i da bi mogli onda u toj atmosferi mirnije razgovarati o krajnjim rešenjima o kojima smo juče samo jednu platformu sačinili, neke principe od kojih ćemo polaziti.

SO

Ako je, nesumljivo prvi prioritet - ono što smo juče konstatovali u ovoj zemlji, da se obustavi vatra, da dalje ne ginu ljudi, mislim da je odmah iza toga prioritetno rešenje ovih pitanja - koje su danas na dnevnom redu, a u izvesnom smislu je jedinstveni kompromis. Ne verujem, da ćemo jedno postići bez ovoga i obrnuto, to jedno drugo podhranjuje i stvara nemoguće uslove u zemlji. To se onda politizira, dolaze emocije, onda dolazi se do kalašnjikova itd.

Molim vas, gde sada u civilizovan svetu - mi smo u Evropi, možemo sresti da se može otimati imovina, i vršiti konfiskacija, da se preduzimaju retorzivne mere, da se zaustavljaju i konfiskuju kamioni sa robom itd. - kakvih sve manifestacija ima - otima stoka, žito itd. Za sve to postoje državne naredbe da se ne plaća, da se ne izvršavaju obaveze itd. To nije samo ona uobičajna nemogućnost plaćanja, usled ekonomskih ovakvih teškoća, nego i direktno naredjivanje da se neizvršavaju obaveze itd. Neznam, znam šta misle naši ljudi o svemu ovome, ali možete misliti šta misli inostranstvo, partneri naših preduzeća i pravo je čudo da se može čuti podatak da naš izvoz u julu ide dobro ili da je veći nego u julu prošle godine - to je prosto neverovatno. Još uvek naša preduzeća imaju neku životvornost, sposobnost i nekakvu samostalnost u takvom sistemu - kakav je bio i verovatno taj činilac - da još uvek imaju snage da se sami bore, da se snalaze i da obezbedjuju minimalni ekonomsku egzistenciju ove zemlje.

ANTE MARKOVIĆ:

Čak, 30% veća nego lani.

KIRO GLIGOROV:

Sve više čujem - sa strancima s kojim se srećem od vrlo odgovornih ljudi tih vlada, do običnih biznismena koji dolaze do mene, to je pravo čudo da u Jugoslaviji nema

00526122

gladi, da to nije opšti haos, ekonomski itd. Ali, mi smo vrlo blizu toga - tu pred vratima i neznam, zašto treba u tom pogledu bilo kog ubedjivati i da li na putu takvog jednog razumnog razmišljanja o našoj situaciji i uzajamne pomoći da izadjemo iz te situacije - da se razumemo da shvatimo da je to zajednički interes da lakše predjemo ovaj period vremena, zar je to toliko nemoguće da na tome stoji na putu neke ranije odluke, bez obzira što smo pristali Medjunarodnim sporazumom da te odluke privremeno ne važe itd. - da moramo zaista platiti toliko veliku štetu.

Zbog svega toga, imam samo jedan predlog da predjemo na raspravu pitanje po pitanje. Ako tu možemo da nadjemo dovoljno snage da na kraju konstituišemo jednu političku volju, ne da mi rešemo ta pitanja, sasvim je na mestu ovo što je ovde bilo rečeno - tu trebaju i odredjeni organi, ono što je u nadležnosti SIV-a, ono što je u nadležnosti Skupštine da na kraju vidimo kako će profunkcionirati al da sagledamo težinu tih problema i ukupnu štetu koju svaku od nas trpi i da vidimo da li u nekoliko tih osnovnih pitanja ima izlaza - ima rešenja, ako to nije dovoljno konkretizovano, da kažemo zbog čega, šta mislimo u vezi sa tim, ako je previše konkretizovano, da se usaglasimo da imamo političke volje da se to pitanje reši na pravi način, a onda da pustimo organe druge koji su zato kompetentni, nadležni i u tom smislu lako je naći ko će potpisati te dogovore. Verovatno, nismo mi ti, svejedno nek ga potpišu oni koji će onda nositi odgovornost, neka predhodno prodje kroz Skupštine republika itd, al da to - kolko je moguće više skratimo taj rok, jer, vreme neumitno teče i otežava se situacija u zemlji, a da mi pokažemo dovoljno dobre volje, dovoljno političke spremnosti da u tom pravcu nastojimo da se stvari rešavaju.

STJEPAN MESIĆ:

Imamo ručak u 14 sati, da još jedan sat, da čujemo još načelne il da se dogоворимо о onome što je Kiro

rekao - o političkom dogovoru, da vidimo da li postoji volja za dogovor o funkcioniranju, a onda ćemo videti šta ko treba napraviti.

Milane, ti si se prije javljaо, jel imaš volju sad ili poslije - nemaš.

MILAN KUČAN:

Pogrešno si me shvatio, nisam se ja javljaо, ja sam juče rekao da se neću ni danas javljati.

STJEPAN MESIĆ:

Dobro, da čujemo dalje.

Franjo, imaš li ti šta reć u svoju odbranu.

FRANJO GREGURIĆ:

Kasnije.

SLOBODAN MILOŠEVIĆ:

Stipe, mogu li ja reći.

STJEPAN MESIĆ:

Slobodan Milošević.

SLOBODAN MILOŠEVIĆ:

Mislim nema smisla da gubimo vreme. Kira je sasvim razložno, ovde rekao i ja se s njim potpuno slažem da bi zaista bilo van svake pameti da ne postoji jedna saglasnost o minimumu ekonomskeih i socijalnih mera i funkcionalisanja jugoslovenskih organa, koji će omogućiti da sveukupna

Šteta bude minimizirana, ako ne eliminisana u potpunosti.

Prema tome, nema potrebe za neko sagledavanje i kolika je i šta je - ogromna je i nema dileme da li je nekome to u prilog - nije nikome u prilog. Nema dileme, dal je neko poštedjen od štete - niko nije poštedjen od štete. Imamo li dovoljno razuma i dovoljno spremnosti da obezbedimo ono što je elementarno, što se zove slobodna trgovina i odvijanje normalnih finansijskih transakcija da bi ta šteta bila što manja i neka nužna pravila ponašanja koja će biti od koristi za sve. Valjda niko za ovim stolom to ne želi da ospori. Zato mislim, da Bora Jović ima pravo, ovi predlozi ne predstavljaju mere, oni su nekakva orijentacija neke ideje, ja bih, pre bio za to da Savezno izvršno veće suzi fokus.

Mi smo, razgovorali juče o ovim političkim glavnim pitanjima, doneli smo juče i zaključke o glavnim političkim pitanjima, dajte da suzi Savezno izvršno veće fokus na glavna ekonomski i socijalna pitanja i da predhodno raščistimo pitanje funkcionisanja oragana federacije, znači Skupštine, Predsedništva i Saveznog izvršnog veća.

Kad je reč o ovim, ekonomskim i socijalnim pitanjima, ja nedelim Ajigino mišljenje da je suviše detaljisano, na protiv, mislim da bi Savezno izvršno veće trebalo da da sasvim precizan predlog mera koje se tiču ekonomskih i socijalnih pitanja oko koga bi trebalo da se postavi politička saglasnost i da onda naravno nadjemo adekvatno rešenje kako to - mislim da je Bulatović upravu kad kaže: "vlade i skupštine" da to pustimo na jedan pragmatičan kolosek da se na njemu rešava. U tom smislu - da bih dao podršku upravo ovome što govorim ja bih samo nekoliko reči rekao o tome kako mislim, šta mislim o ovom delu dogovora, koji mislim da treba da bude glavni deo dogovora i sadržina dogovora, pitanje ekonomskih i socijalnih mera, bez namere da sad ovo izlažem nekoj velikoj kritici, naprotiv u nameri da svojim

00526125

sugestijama, doprinesem da Savezno izvršno veće - ako je moguće, preispita neke stvari i neke svoje ideje iz ovoga.

VN/

00526126

Samo bih nekoliko opaski rekao, o ovim tezama, o funkcionisanju monetarnog i deviznog sistema koji su sadržani u ovom dogovoru. Naime, ova teza da će se kreiranje primarnog novca vršiti pre svega, u operacijama na otvorenom tržištu, finansiranje saveznog budžeta i monetizacijom ekonomskih odnosa sa inostranstvom, to od prilike tu piše. Ona je nerealna, jer će do kraja godine biti nepovoljni tokovi u platnom bilansu, što znači da će, ustvari, ima pravo Pelivan, on je u toj materiji takodje, kao i ja profesionalno jer kreiranje novca putem deviznih transakcija se neće ostvariti, naprotiv, doće do povlačenja novca, sa efektima na primarnu emisiju, to je ko dva i dva jasno, tu nema nikakve velike mudrosti da se to zaključci. Operacije na otvorenom tržištu neće dati rezultati u pogledu moratorijuma, jer će raspoloživi monetarni okviri biti najvećim delom iskorišćeni za finansiranje saveznog budžeta, uključujući i onaj tzv. posebni kredit za likvidnost po osnovu smanjenja devizne štednje, i kraj. Prema dogovoru, dakle, praktično ne bi postojala nikakva mogućnost za korišćenje primarne emisije koja bi kao inicijalni osnov služila za kreditnu aktivnost banaka. Ukazujem na to, upravo sa željom da SIV to razmotri, da razmotri zajedno sa Centralnom bankom i da vidi jedan drugi pristup ovom pitanju, a ne ovaj koji sugerira u dogovoru, jer ovo nije rešenje, sugerirao bih dakle, jedan konstruktivan a ne jedan ovako potpuno neprihvatljiv sa stručnog stanovišta pre svega prestupa, nećemo tu rešiti ništa.

Drugo, ideja da se potpuno zamrznu selektivni krediti banaka, što treba razumeti da je trebalo obustaviti kreditiranje banaka za otkup pšenice roda 91. godine, takodje nije realno, čak se to tako nije ni odigralo, s obzirom da je bilo nužno obezbediti sredstva za otkup svih ovih tržišnih viškova, čiji je rod inače izuzetno dobar ove godine, jer banke ga nebi mogle same da iskreditiraju bez podrške primarne emisije. Postao je naravno, problem kreditiranja otkupa jesenjeg roda, itd. i to su uostalom, jedina dva toka primarne emisije koja je funkcija regulisanja

00526127

likvidnosti banaka koje učestvuju u finansiranju ovakvih transakcija. Prema tome, sama ideja kažem, nerealna trebalo bi je preispitati i videti na koji način celu stvar ovu drukčije postaviti, no, to treba da razmisli SIV i naravno Narodna banka. E, sad nemojte da se ljutite, ovde otvoreno razgovaramo, ja ovu ideju kako ste vi formulisali tamo zadržavanje obavezne rezerve banaka na niskom nivou mogu da razumem, kažem, nemoj da se ljutite, jedino kao manifestaciju potpunog nerazumevanja funkcije monetarnog instrumenta, koji se zove obavezna rezerva, jer ovde se radi o jednom fleksibilnom instrumentu monetarne politike koji se elastično primenjuje radi regulisanja količine novca u opticaju, i zbog toga uopšte ne vidim da se s njim može na ovakav način postupati niti imati ovakav jedan stav u vezi sa instrumentom obavezne rezerve. Ja se jednostavno pitam da li je moguće, a ne mogu da verujem da stručnjaci iz centralne banke nisu u tome učestvovali, da li je moguće da su stručni ljudi koji su ovo gledali mogli takvu jednu stvar da upišu kao ideju. Dalje, mislim da uopšte nije prihvatljiva ideja da SIV uzme pod tutorstvo centralnu banku, nigde to nije, ni u jednoj tržišnoj privredi slučaj da vlada kontroliše centralnu banku. Centralna banka odgovara Skupštini, ona realizuje odluku o monetarnoj politici koju donosi Skupština, ona mora da ima svoju autonomnu poziciju i to je da tako kažem, potpuno neprirodna pozicija ukoliko bi Savezno izvršno veće dobilo pravo da obustavlja primene akata koje donosi Savet guvernera Narodne banke Jugoslavije, itd. to bi bilo po mom mišljenju sasvim pogrešno, a bogami i ovo što je napisano, čini mi se da bi i ovo malo, da tako kažem, posla koji se sad nalazi ukoliko-toliko kompetentnim rukama u Narodnoj banci prešlo u ruke SIV-a koji sigurno nije sposobljen da o tim stvarima odlučuje i poteze povlači.

I konačno, mislim da ovaj predlog da se obezbeđi ravnopravan položaj republika u korišćenju primarne emisije bar bi nužno bilo kao ideju da razjasnите i da nam kažete šta ste pod tim podrazumevali, jer primarna emisija

je rezidualna kategorija, i njen obim i korišćenje su u funkciji regulisanja likvidnosti bankarskog sistema, znači, da je suprotno prirodi monetarnog sistema da se unapred regionalno odredi izvoz primarne emisije, to je nemoguće, time se potpuno degradira celovitost monetarnog sistema, njegove funkcije i pozicija centralne banke, koja ima svoje mesto u monetarnom sistemu, koja je ustvari, jedina monetarna vlast, ako hoćemo da taj monetarni sistem funkcioniše mora da funkcioniše.

Tako, da mislim, pre svega, dakle, težište mera moralo da se odnosi na ovaj ekonomski kompleks da se fokus suzi, da ne vodimo načelne rasprave da li smo za to da imamo političku saglasnost oko jednog takvog skupa mera oko kojih možemo da se složimo, ali dajte da nam budu predložene te mere za koje možemo osnovano da pretpostavimo da će proizvesti neke pozitivne efekte. Ja neću dalje o tome da govorim, posetio bih samo 27. decembra smo u sali preko puta raspravljadi ekonomsku politiku i predloge za ovu godinu, uzmite pročitajte onaj stenogram, sve što smo onda govorili se desilo, sve. Kira kaže svi smo odgovorni, nismo. Nismo svi odgovorni jer smo sasvim jasno ukazivali na posledice prilaza koji je predložen. Odgovorni da bome, i treba da budu odgovorni oni koji su smatrali da je to prilaz dobar, da će on uspeti i da će on rešiti naše ekonomske probleme. Nije to nikakvo, da tako kažem, bežanje odgovornosti, jer na kraju krajeva vrlo važno da li ćemo mi jedni prema drugim ovde biti manje ili više odgovorni, nego samo jednostavno plediram da sada predložimo neke razumne mere koje će imati neke pozitivne efekte za sve nas, a ne da opet "zabijemo glavu u pesak" i kažemo evo spasava nas to. I drugo, ovde bi morali da vidimo šta je to odnos Evropske zajednice i Svetske banke i MMF, itd.? Da vidimo kakvu mi i na kakvu finansijsku podršku zaista možemo računati? Vi ste meni ovde objašnjavali, Marendić je čitao neko pismc generalnog direktora Fonda kako ćemo da dobijemo stend by aranžman preko 7 miliona, od toga nema ništa, kao što vidite nije ni bilo ništa.

00526129

BOŽA MARENĐIĆ:

Program nije ni prihvaćen od strane Skupštine i republika, zato nije bilo ni MMF i ostalih stvari. Program sam za sebe, ako se ne prihvati, a bio i jednom prihvaćen ranije i nije bio provodjen.

SLOBODAN MILOŠEVIĆ:

Pa ni prošle godine nismo ga dobili, osim onih 80 miliona dolara što smo povukli. Zalažem se dakle, za jedan realan razuman minimum ekonomskih i socijalnih mera od kojih će svi imati koristi makar u vidu minimiziranja ogromne štete koja nastaje u haosu u kome se mi nalazimo.

/LKM

I slažem se, i naslanjam to na ovaj prilaz o kome je Kira govorio, i ne vidim da iko razuman može, kad je reč o tome, da ima neki drugi prilaz, pravo da vam kažem.

ANTE MARKOVIĆ:

Ako ja mogu sugerirati, pa da idemo po nekom redoslijedu, ako ste za to. Čini mi se da bi bilo mnogo racionalnije, ako jedino neće još netko načelno nešto da kaže.

Inače, samo jednu malu repliku. Ekonomска politika o kojoj Slobodan Milošević govori, uopće nije prihvaćena. I ta ekonomска politika uopće nije bila u funkciji.

SLOBODAN MILOŠEVIC:

Za prošlu godinu.

ANTE MARKOVIĆ:

A, osim toga, prošlu godinu bila je minirana, počev od onih koji su prekinuli medjusobne trgovачke i ekonom-ske odnose, pa onda izvršili probobe u plaćama, u javnom potrošnji, prestali plaćati, izvršili upad u platni sistem, u monetarni, i tako dalje. To Ti dobro znaš. Sad, kad bi počeli nabrajati, svašta bi mogli pobrojati.

SLOBODAN MILOŠEVIC:

To je bilo prošle godine.

ANTE MARKOVIĆ:

Onda bismo, Slobodane, mogli govoriti i o odgovrnosti takodje. Ali, ništa nam to ne vrijedi.

SLOBODAN MILOŠEVIC:

Ništa, ništa.

ANTE MARKOVIĆ:

Ništa. Prema tome, idemo sada tražiti rješenje.

A, vidiš, interesantno nešto: sve loše stoji, a plaće se svejedno isplaćuju. Zadnje plaće su bile isplaćene na nivou 41,5 miliardu dinara.

s.b.

SLOBODAN MILOŠEVIĆ:

Sve na kontu inflacije.

00526131

BOŽO MARENĐIĆ:

Ne, ne inflacija. Nego smo sve pojeli, i amortizaciju i akumulaciju. Sad će tek inflacija doći.

ANTE MARKOVIĆ:

Sad će tek inflacija doći na red.

SLOBODAN MILOŠEVIĆ:

Sad će račun da se naplati.

ANTE MARKOVIĆ:

Naravno, o tome se baš govori. Prema tome, koliko smo god u lošoj situaciji, plaće rastu.

SLOBODAN MILOŠEVIĆ:

A što se tiče posledica i poteza, bolje o tome na govorimo. Samo da uzmem primer kako ste, ustvari, potpuno rasipnički uništili devizne rezerve. Preko nerealnog kursa; pa samo su šverceri iz istočnevropskih zemalja, po našem računu, po onom nerealnom kursu koga ste se tvrgodlavo držali, odneli preko tri milijarde dolara u svojim džepovima.

ANTE MARKOVIĆ:

Nema govora o tome. Taj račun nije točan.

SLOBODAN MILOŠEVIĆ:

Da ne govorim o bezglavom uvozu svega i svačega, uključujući i uvoz hrane, gde smo mi od neto izvoznika postali neto uvoznik hrane, u uslovima ogromnih rezervi prehrambenih proizvoda.

ANTE MARKOVIĆ:

Nekoliko puta sam Ti već govorio da taj podatak uopće nije točan. Uvoz hrane je bio minimalan.

s.b.

00526132

- 239 -

52/3

SLOBODAN GLIGORIJEVIĆ:

Samo je tačno da su opale devizne rezerve?

ANTE MARKOVIĆ:

Pa, da li je točno da su formirane na 10 miliardi? Formirane, od ničega.

SLOBODAN MILOŠEVIĆ:

Formirane po skupu cenu, i prodate po jeftinu.

ANTE MARKOVIĆ:

Dobro. Onda, ne kaže se da ih je neko formirao. Nego da ih je neko uništio.

Ja predlažem da idemo na ovu raspravu ovdje. Ja sam imao i prijedlog kako da idemo, ali ne znam da li se slažete.

Ipak mislim da mi nešto moram kazati o funkciranju granica. Bez obzira što to nije čista ekonomska, ali je i ekonomska kategorija.

KIRO GLIGORCV:

Na osnovu ekonomskih granica?

ANTE MARKOVIĆ:

Apsolutno.

SLOBODAN MILOŠEVIĆ:

Jeste, ovde kaže, 4. strana: "... nepoštovanje ove odredbe, ... Savezno izvršno veće o načinu uplate carina! Na osnovu takvog prilaza ste vi počeli onaj rat u Sloveniji. Oko carina i granica. Ustvari, oko carina.

ANTE MARKOVIĆ:

Nije samo to. Nego, zapravo, ne postoji mogućnost kontrole funkcioniranja jugoslavenske granice na dijelu prema Italiji, Austriji i jednom dijelu Madjarske. Mi ne znamo šta se tamo dogadja.

s.b.

Prema tome, ja imam ovdje izvještaje i o njima mogu govoriti, izvještaje raznih resora naših, počev od SSNC-a, preko SUP-a, do poljoprivrede, tržišne inspekcije, i tako dalje, iz kojih se vidi da zapravo, do carina, da tamo šta se dogadja na granici mi nemamo pojma; da se upotrebljavaju papiri, žigovi Jugoslavije, a da je to van naše mogućnosti utjecaja. Postojali su razgovori sa Slovenijom, da se napravi neki dogovor. Dogovor do danas još nije napravljen.

Ko snosi odgovornost za funkcioniranje? Evo, ja mogu sad pročitati ovdje. Vojska je sve predala. Nje više nema u karaulama. Što se SUP-a tiče, ima i njegov izvještaj. Imamo međudržavne i međunarodne ugovore; Jugoslavija je zaključila oko 60 bilateralnih sporazuma, o ukidanju viza, uprošćavanju putovanja; veći broj multilateralnih ugovora u ovoj oblasti; konvencije, protokol, izbjeglice, i tako dalje. Mi nemamo nikakvog uvida u tome šta se tu dogadja. Kakav je režim u kontroli prelaženja državne granice? Mada imamo potpisani, odnosno prihvaćen Brionski dogovor, u kojem bi to moralo biti definirano.

Ja moram, da bih bio potpuno korektan, da kažem da pojedine, recimo, inspekcije koje se odnose na kontrolu uvoza, izvoza, ili na kontrolu veterinarsku, fitosanitarnu; sve to spada u međunarodne obaveze Jugoslavije; da su čak ljudi koji su vršili tu kontrolu, nakon Brionskog sporazuma, preuzeti potpuno od strane slovenskih pojedinih funkcija, ljudi; recimo, 17.7. preuzeli potpuno poslove, iako do tada to nisu bili. Ja neću sad govoriti šta su ljudi ovdje napisali u kakvim uvjetima su radili, i tako dalje.

Imam ovdje i pisma koja je napisala Savezna uprava carina. Ako bi mi ta pisma objavili, ona bi imala katastrofalne posljedice za zemlju; u kojoj naša Carina odbija da snosi odgovornost za, recimo droge, za uvoz oružja, za ilegalno kretanje ljudi. Ja imam pisma napisana. Ne mogu o tome da ne kažem. Od strane institucija koje snose međunarodnu odgovornost za to.

Posebno je pitanje carina, koje se ne plaćaju uopće. Tvrdi se da ne postoji račun za to. Račun postoji za to. On je formiran još prije 25. Mi smo uveli poseban račun,

na nivou SDK Jugoslavije, na koji se uplaćuju carine. Taj račun postoji, zna se.

Zatim, režimi uvoza i izvoza roba; zatim plaćanje cestarine za cijelu Jugoslaviju. Tu postoji neki dogovor, ubire se cestarina za kamione, autobuse, i tako dalje, koji idu kroz Jugoslaviju. To se, po nekakvom ključu, dijeli. To se sad ništa ne dijeli.

Postoji, zatim, plaćanje carine pojedinaca - fizičkih lica.

To je jedno činjenično stanje, koje zapravo nije omogućilo da se provede Brionska deklaracija. Ja imam tu cijelu dokumentaciju. Mogao bih vam od toga pročitati ne znam koliko, ali sam samo neke stvari izvukao van.

Očito je da se mora ustanoviti minimum, ako vrijedi još uvijek da je to jedna granica - jugoslavenska - i dogovor je da u vremenu moratorija, po načinu kako je tamo napisano, da recimo, kad se radi o policiji da je to slovenska, ali da radi po saveznim propisima; onda, mora se moći kontrolirati da li se ti savezni propisi provode ili ne provode.

s.b.

Evo, Pero je sada napisao jedno pismo u kojem traži da se izvrši inspekcija, jesi li ti dobio odgovor na to?

PETAR GRAČANIN:

Nisam još dobio.

ANTE MARKOVIĆ:

Što se tiče ovog drugoga, nama na sednicama SIV-a pojedini resori odbijaju da snose odgovornost. Recimo, sanitarna inspekcija potпадa pod odredjeni resor, veterinarska - meso ide u obadva pravca. Da li se to vrši po propisima ili ne? Možda se vrši još bolje nego ranije, ja to dozvoljavam, ali netko ko mora snositi odgovornost za to, on barem mora znati, on to ne zna. To se mora regulirati.

STJEPAN MESIĆ:

Ante jesi li ti prešao sada na pojedine konkretne detalje?

ANTE MARKOVIĆ:

Ja sam prešao na pojedine dijelove, s tim da sam iz prvog dijela izvukao promijenu vanjskih granica i režima na granici, ono juče ste vi razgovari, ne samo juče - oko oružanih sukoba, oko razdruživanja itd, to nisam spominjao.

STJEPAN MESIĆ:

Ono što je Boro rekao, što je apsolvirano, to stavi sad na stranu.

ANTE MARKOVIĆ:

To nisam pominjao uopće. Ja sam iz glave 1. izvukao samo jedan dio koji se odnosi na ovo o čemu vi juče niste razgovarali i nigde niste ništa napisali.

STJEPAN MESIĆ:

Inicirao si jednu diskusiju javio se Kučan.

/mig

MILAN KUČAN:

Pto Mse

00526136

Neću ja odgovarati predsedniku Vlade, koji očito želi, sada kada je izgubio rat, dobiti sve to. Ali oko tih problema. Ja se slažem sa tri predloga koji su ovde bili dati imaju svoju logiku, jedan sa drugim su vezani. Prvo sa predlogom Slobodan Miloševića da SIV izradi realan stvaran minimum ekonomski i socijalnih mera, koje bi, za ovih koliko je još ostalo meseci ipo, a i ako bi baš i od danas - tri meseca, možemo svi imati korist od toga da se smanji ukupna šteta. To su dodirne tačke o kojima je bilo predsedniku Vlade u Ljubljani rečeno gde je naš interes. To je vezano za drugi predlog gospodina Pelivana, dakle ako postoji politička volja da se obezbedi jedinstven ekonomski prostor, tržište slobodno i na njemu platni promet, monetarne i finansijske funkcije. I predlog Momira Bulatovića, da se to pošalje u proceduru legalnim institucijama, jer je po meni neologično da upotrebim blagi izraz da se zalaganje za institucionalno i legalitet pokušava postići na neinstitucionalan i nelegitim način i sredsvima. Mi legitimirani za pokriće ovoga što SIV predlaže nismo. To sam rekao u Ohridu, rekao sam juče, a ponavljam i danas. Ja takva ovlaštenja nemam i ne mogu i ne želim biti pokriće za ono što treba u proceduri ljudi koji su za to ovlašćeni i koji su za to vični da se to obavi.

Drugo, oko institucija. Postoji odredjena institucionalna iluzija, da će se povratkom institucija u prvobitno stanje, institucija koje su generator jugoslavenske krize - rešiti ove problem. Ovde je govorio Kiro Gligorov - otimanje imovine, konfiskacija, pljačka žita stoke. Koje su institucije potrebne, koje sada ne postoje da bi se to sprečilo? Koji propisi nedostaju da bi se to sprečilo? Koji, dve godine trajući ekonomski rat protiv Slovenije kroz parcijalno tržište treba neki propis neku instituciju da bi se to sprečilo. To se sve može i da se Savezna skupština se ne sastaje.

U Saveznoj skupštini su bili doneti propisi gde slovenačke delegacije nije bilo, jer je otišla sa zasedanja iz protesta - političkog. To su bili zakoni iz oblasti narodne odbrane, oni isti zakoni koji su preneli regruataciju na /mig

armiju. Sa problemom sa kojim se mučila Slovenija, sada se muči Makedonija i Bosna i Hercegovina, zakon je bio donet. Bilo je verifikacija mandata gospodina Kostića i gospodina Barjamovića, nisu bili slovenci. Jel treba da navodim dalje primer?

Treće, rekao sam juče - Slovenija je za to što je danas i juče bio predmet rasprave da se omogući funkcionisanje Savezne skupštine za poslove koji su vezani za moratorij i za pripremu dogovora i za njegovu pravnu sankciju, obezbedila svoju prisutnost i svoju odgovornost. SIV, Feri Horvat, ministar, februara je dao ostavku. Radila je do jula Savezna skupština, njegova ostavka je u fijoci gospodina predsednika Vlade. Ove dve ostavke, i ljudi koji su imenovani od strane SIV-a, odnosno Skupštine imaju tu formulaciju, ali je ta proširena sednica proširena sa njima i uz njihovu saglasnost i na njihovu molbu je to bilo donešeno. Ne moram vas ubedjivati da nećete naći u Sloveniji čoveka, uključiv i ovu dvojicu koji će se vratiti u SIV i raditi u SIV-u. To je SIV za kojega se u Sloveniji zna da je otpočeo rat u Sloveniji. U SIV-u se i ranije moglo raditi bez predstavnika jedne republike, a to na kraju krajeva nisu predstavnici republike, jedino u SIV-u nisu predstavnici republike, i to je nama Ante Marković često znao reći. Ja se s tim slažem.

Dakle, te su stvari da bi se obezbedilo ono minimalno funkcioniranje sistema, u toj funkciji, dakle tržište i platni promet, monetarni sistem i funkcije to je sve obezbedjeno. Drugo je pitanje zašto je Narodna banka Jugoslavije isključila Sloveniju iz monetarnog sistema, a da ničim nije to bilo opravданo ni izazvano. Koja je to sankcija, to nije SIV, to nije Savezna skupština, to je Narodna banka Jugoslavije. Bilo bi dobro i neophodno pogledati sve te stvari u kontekstu onog jučerašnjeg prilaza, pragmatskog. Situacija je takva, kakva je, od nje treba prolaziti i dogоворити si kako ćemo preživeti ove mesecе dok se konačno ne razjasni pitanje šta ćemo jedan sa drugim ili sami sa sobom. U pogledu Slovenije to je jasno. Ako treba ponoviti i danas i memorandum nije u sporu slovenačke Odluke. Tražio je da se za tri meseca odgodi njihovo involviranje

/mig

Kroz tri meseca je ne bih, niti bilo ko od nas, doći u situaciju da se ponovi ta rasprava, i šta sada? Odluke su donete i ponavljam naša je želja i predlozi, a ima ih i Ante Marković u pogledu niza pitanja koje sada obavlja SIV, upravni organi, savezni itd. gde Slovenija želi saradnju. To je jedan dug materijal ja se nadam da su ti ga dali kad si bio u Sloveniji. Imam odgovor na to. Oko carina - jasna je tu Brionska deklaracija, jasno je šta u njoj piše - fond, šest republičkih ministara i dva strana promatrača. Te su carine sada na posebnom računu u Sloveniji, i potraživanja iz budžeta, koja drugovi u Sloveniji plaćaju. Nama je to pitanje života ili ne, a tebi može biti smešno, jel Slovenija pravi pare? Mi nismo provalili u monetarni sistem uz blagohotnost onih koji su, a imamo provereni podatak da pare vraćene nisu.

Ako Predsedništvo želi o režimu na granici raspravlja-ti, Brionskom deklaracijom SIV nije dobio mandat da on proce-njuje kako se realizira Deklaracija, jedan i drugi aneks i pojedine tačke. Ante, kao presednik Vlade ima obiman materijal koji vam može dati, možete tražiti od nas, gde primamo i mi, naš izveštaj o tome kakvo je stanje na granici a tražite i od trećeg faktora, to su promatrači koji su u Sloveniji i prate šta se na režimu dešava.

/mig

Ne razumem kako su do juče isti ljudi, iste institucije vrlo dobro obavile stvari, a od danas više to nisu u stanju.

Što se carine tiče, u sporazumu koji vam je ponudjen, ili u dogovoru, napisana je jedna tačka - da vam je moguć, kad god, uvid u to što se na carini dešava uz jednog našeg čoveka i jednog međunarodnog promatrača. Ne znam šta tu može biti sporno? Ako se žele napraviti problemi, naravno - može se, ako se ne žele napraviti problemi onda se može napraviti to funkcioniranje. Jer, oružje za Hrvatsku je otišlo preko granice dok ste vi imali kontrolu na granicama. Granica sa Rumunijom, sa svim izbeglicama i svim što se dešava, i sada je pod vašom kontrolom, tako da idealno stanje ni na jednoj granici nije, a ja se usudim tvrditi da u Sloveniji ništa gora situacija na granici nije nego što je bila pre 25. juna.

Da ne diskutiramo napamet. Ja razumem - ako je odluka i želja Predsedništva da diskutira o stanju na granici, tražite dokumente, informacije, od jedne, druge i treće strane pa ćete imati uvid u to i možete zaključivati i raspravljati.

Da se vratim na materiju o kojoj se danas diskutira. Uz onu moju načelnu primedbu - da taj sastav za to nije sistemski kompetentan, moj je predlog da se prihvate predlozi gospodina Miloševića, gospodina Pelivana i Bulatovića.

Hvala.

ANTE MARKOVIĆ:

Ja sam htio samo reći da je dosta velika kontradikcija u Milanovom izlaganju; on jeste za proceduru, samo nije za institucije koje bi u toj proceduri mogle sudjelovati.

MILAN KUČAN:

Oprosti, ti mene krivotvoriš. Ja sam rekao - za onu minimalnu proceduru, te su institucije, što se Slovenije tiče, dovoljno sposobljene. A SIV može raditi dalje i bez ove dvojice.

ANTE MARKOVIĆ:

Drugo, može biti da je stvarno stanje na granici

MB

najnolje, ali mi to ne znamo. Hoću reći, da institucije koje imaju medjunarodne obaveze i snose za to odgovornost, ne mogu snositi tu odgovornost.

Preće, pošto već uporno to ponavlja - o ratu saveznog izvršnog vijeća sa Slovenijom, moram da kažem da je to potpuna neistina, jer nikakvu takvu odluku Savezno izvršno vijeće nije donijelo; a odluku koju je donijelo Savezno izvršno vijeće, u njoj su sudjelovali i članovi Saveznog izvršnog vijeća iz Slovenije koji su sad napisali ove ostavke. Ta odluka koja je donesena nakon što je Slovenija preuzela, jednostranim aktom, granice i nakon što je, jednostranim aktom, preuzela carinu, i jednostranim aktom kontrolu leta, sve jednostranim aktima, bez ičije saglasnosti, Savezno izvršno vijeće je donijelo Odluku o neposrednom obezbijedjivanju izvršavanja saveznih propisa o prelaženju državne granice na teritoriji Republike Slovenije. Ja ću to sad pročitati jer ima samo dva pasosa: "Radi obezbijedjenja izvršavanja saveznih propisa o prelaženju državne granice i kretanju u graničnom pojasu na teritoriji Republike Slovenije, kao i radi obezbijedjivanja izvršavanja medjunarodnih obaveza Jugoslavije i nesmetanog odvijanja saobraćaja i slobodnog kretanja ljudi preko državne granice, Savezni sekretarijat za unutrašnje poslove neposredno će preuzeti, odnosno, obezbijediti obavljanje poslova kontrole prelaženja državne granice". Znači, dobio je zadatak Savezni sekretarijat za unutrašnje poslove.

*Pod ŠM
12.2.81*

Drugo: "U neposrednom obezbijedjivanju izvršavanja saveznih propisa o prelaženju državne granice, Savezni sekretarijat za unutrašnje poslove će ostvriti neposrednu suradnju sa Saveznim sekretarijatom za narodnu obranu, kako bi se angažirale i granične jedinice JNA za obezbijedjivanje državne granice i na graničnim prelazima i u naseljenim mjestima u pograničnom pojasu". To je sve.

Na ostalo bi trebao neko drugi da da odgovor, a ne Savezno izvršno vijeće. Uostalom, Milanu Kučanu je poznato, možda griješim, da je on to negde saopćio da kad je, kako on kaže, došlo do rata u Sloveniji da nikoga nije dobio na telefon MB

nego samo mene, da ja pojma nisam imao o tome, da je dva puta samnom razgovarao, da sam ga ja spojio s Vojskom itd., ali, to je sad posebno pitanje.

Ja, jednostavno, hoću sada ovdje, samo utoliko da reagiram, a jednom ču to u javnosti, na jedan drugi način a ne na ovaj, saopćiti, kad budem ja smatrao to za potrebno. Meni je dosta da slušam ovakva eksploatiranja koja uopće ničemu ne služe i nisu istinita. Osim toga, ja sam i na konferenciji za novinare, rekao, na kojoj je bilo preko dvijesto inozemnih i domaćih novinara, nešto povodom toga.

Na koncu, da kažem sljedeće.

Kad se radi o članovima Saveznog izvršnog vijeća, ja bih ovako preporučio - skinite vi sa njih obavezu da moraju da daju ostavke, pa neka oni sami odluče. Vi ste njih obvezali da oni to naprave. Ja neću kazati šta sam s njima pojedinačno razgovarao.

STJEPAN MESIĆ:

Hvala lijepo.

Milan Kučan.

MILAN KUČAN:

Ja ne želim da ovaj forum bude svedok rasčićanja odnosa koje mi imamo sa gospodinom Antonom Markovićem. Pošto je potegao ta pitanja, ovako; prvo, nikakvu obavezu prema nama ni Živko Pregl ni Slokar nemaju. Ovdje sam rekao, pred vama - nikakvu obavezu prema nama, formalno, nemaju. Ti njih ubedi.

ANTE MARKOVIĆ:

Pa, napisali su to.

MILAN KUČAN:

Nemaju, Ante, nikakvu formalnu obavezu. Ja sam ti rekao, to što je napisano šta znači, oni su bili tu.

ANTE MARKOVIĆ:

Oni su to napisali.

MB

MILAN KUČAN:

Drugo, oko tok zaključka koga si pročitao, bila je rasprava dok je Živko Pregl bio, protestirao je da se taj zaključak upotrebi za ono što se upotrebio. Ako nisi znao na šta će moći taj zaključak da dovede, to je tvoj problem. Objektivno je doveo do toga; pogledaj, imamo mi na raspolaganju, a mogu Ti dati drugovi iz Sekretarijata za narodnu odbranu, kako je to sprovedeno o konkretne akte - komandovanje.

Kako nije to tvoja stvar - pozivajući se na tvoj zaključak?

ANTE MARKOVIĆ:

Izvini, ali to nema nikakve veze.

MILAN KUČAN:

Nema nikakve veze, ti si ipak predsednik Vlade koji je potpisao taj zaključak, a Živko Pregl ti je rekao da on za takvu interpretaciju tog zaključka ne stoji - to je povod za njegovu ostavku.

Molim da ne rasčišćavamo sada i to.

Ponovo se vraćam na taj režim - granice. Ako će biti zaključak, i prihvate taj moj predlog - da o tome raspravljate na takav način, onda ćete videti da li je omogućen uvid inspekcijama u to što se radi, ili nije.

STJEPAN MESIĆ:

Hvala.

Franjo Gregurić.

FRANJO GREGURIĆ:

Predsjedniče i uvažene kolege.

Moram drugačije početi raspravu na današnjoj sjednici nego što je većina vas počela.

Sigurno je da opća konstatacija stoji, koju i mi dijelimo u Hrvatskoj, da je katastrofalno ekonomsko stanje u zemlji, produkt dužeg vremenskog razgradjivanja ekonomije na MB

00526143

ovim područjima i da nije to rezultat, šest ili sedam mjeseci, nego da je to bilo vidljivo koncem prošle godine, a sve ovo što se dogadja nakon toga su ova mrvlijenja, uništavanja; ona su doprinijela da smo tu danas gde jesmo.

Medjutim, podržavajući sve, od riječi do riječi, što je rekao gospodin Gligorov, moram, ipak, još nekoliko riječi reći obzirom da dolazim iz Republike gdje se vodi rat.

Moram vam reći, poštovane kolege, - ja se vama divim. Razgovarate kao da je mirno, kao da svaki dan ne ginu ljudi, kao da juče niste donijeli odgovarajuće odluke koje nitiko ne poštuje, kao da noćas nije ponovo palo, ne znam ni ja koliko, 350 mina ili 400, ispaljeno puno metaka, i sve to proizvedeno u našim tvornicama. Tvrdim, pouzdano, da ni jedna mina nije proizvedena niti kupljena od Hrvatske u inozemstvu nego su sve proizvedene u tvornicama u Jugoslaviji. Taj zločin prema ljudima i prema prirodi, i štete koje nastaju, su samo još jedan dodatni teret svim ovim štetama koje trpe danas svi.

Malo sam razmišljaо - ne može biti da ne trpi Makedonija, jer nema saobraćaja, nema tranzita, nema turista.

MB

Ne može biti da ne trpi Srbija, bez obzira što mi govorili, jer, ni ona nema, takodje ni tranzita, ni jednog dela gostiju itd.

Konačno, godinama gradjena suradnja izmedju privrednih subjekata i medjusobna zavisnost je tako velika, da ona kada se na bilo koji način - umjetni ili prirođnih kida, ona mora ostaviti traga, bar za jedan vremenski period dok se ne napravi neka druga ravnoteža sa nekim drugim tržištem. Ne želim dirati bolne rane i analizu toga, jer, to je vjerojatno stvar političkih procjena, zbog čega je sve to skupa došlo i zbog čega je to sve zajedno prisutno. Al, oprostite, ja o ovome ne mogu razgovarati tako dugo, dok se gine i dok se ratuje, jer, to je osnovni razlog zbog čega i svi ostali trpe štete - htijeli to ono priznati ili ne. Medjunarodnim štetama - neću govoriti one su apsolutno poznate, priznate, evidentne, vidljive.

Mi u svakom dokumentu - oprostite gospodine predsedniče i ovde na Predsedništvu, mislim da ste već puta zaključili prekid vatre, neodložan je konačan i isključiv. Poslali smo - svega naokolo hrpu komisija, ratuje se i dalje, puca se i dalje. Prema tome, pred^uvjjet, da možemo razgovarati o bilo čemu je vraćanje mira u dio tih domova, a smanjinjivanje ratne atmosfere, pa i kad bi ovo prihvatio - sve što ovdje piše, uvažavajući veliki dio sugestija da potpisnici nisu ti koji tu piše, da bi u ovoj proceduri trebali biti drugi - čak i to nije sporno. Trebao bih pitati i sam sebe i vas sve zajedno, da li je moguće postići bilo kakav mir, kada se danas potpuno jasno zna da u agresiji, sudeluje - sa vašim ili bez vašeg znanja, Jugoslovenska narodna armija. To su činjenice, koje su evidentne, koje su vidljive i danas razgovorati o tome sigurno da je vrlo teško. Mislim da se prije svijega treba vratiti miru, a onda vraćati i tržište. Mi smo tržište razbili, to je prva stvar, monetarni sistem, još uvijek smo u istom monetarnom

sistemu, jednostavno zbog toga, jer ljudi nisu u stanju vjerovat da možemo sve to uništiti tako brzo, i jednom kada se to definitivno uništi, onda više nema ni povratka. Platni sistem i sve ovo ostalo dalje ide na način kao što je više manje to rečeno, ne bi to komentirao. Možda samo nekoliko riječi oko carina, carinskih dažbina i pridržavanja u tom dijelu odgovarajućeg reda i propisa.

Nakon stupanja na snagu moratorija, bez obzira je li sedmi ili je neki drugi datum, ali sedmog je to potpisano. Ne ulazeći ko se drži, ko se ne drži, činjenica da je Hrvatska

stavila u fazu mirovanja, sve odluke koje je donela jednostavno zbog tog-a da omogući da se taj proces nastavi. Prema tome, nisu ni preuzete carine, nisu preuzete neke druge funkcije, nisu preuzeti devizni poslovi itd. Međutim, postavlja se pitanje kako dugo će to moći - sve zajedno funkcionirati? Meni je potpuno jasno da carinski sistem, defakto nije samo pitanje carina, nije samo pitanje prihoda koji ostvaruje Savezni budžet, nego je to pitanje, odgovarajuće kontrole ulaska, izlaska i državnosti na toj istoj granici. Ako smo to stavili tako i ostavili da bude u toj fazi - kao što je bilo, u onom dijelu granice koja se odnosi prema Madjarskoj, prema moru - ko ima kontakta sa inozemstvom, bilo bi sigurno korisno uložiti napore da se pokuša učiniti nešto da se bez obzira na jučerašnje političke dogovore, proba omogućiti funkcioniranje makar tog minimuma gospodarskog sustava u ovim prostorima, jer štete koje idu biće još vijeće i neznam kakve sve posedice se mogu napraviti. Ne, samo kroz raspad, nego vjerojatno kroz stradanja i potpuno siromaštvo svih gradjana na području današnje Jugoslavije.

Toliko gospodine predsjedniče.

STJEPAN MESIĆ:

00526146

Hvala lijepo.

Izvolite.

BOGDANA GLUMAC-LEVAKOV:

Ja se izvinjavam, ali se ipak moram vratiti na jedno pitanje. Mislim da je gospodin Kučan i juče i danas rekao da je jednim delom praktično i Skupština kriva za situaciju u kojoj se zemlja našla i spomenuo je - u ovom slučaju dve odluke koje je Skupština donela. Mislim, kad bi tako razgovorali onda bi se verovatno našli i delegati i u jednom i drugom veću u poziciji da kažu da su se našli u trenutku kada ne bi doneli odredjenju odluku. Praktično, pa su je doneli iz razloga predloga odredjene republike.

Medjutim, meni je žao što se u ovom trenutku ne spominje i to da je upravo iz Skupštine Slovenije potegao predlog da se praktično, pojedinačno usvajaju promene amandmana na Ustav zemlje i da je upravo bio verifikovan taj predlog i da je jedino ta Skupština odbila da prihvati i jedan predlog. Znači i jedan minimum koji bi omogućio instituciji koja je parlamentarna, a nijedna država na svetu nije u situacija da se Parlament raspušta, a da rade druge institucije. Prema tome, kad je reč o instituciji saveznoj odnosno o Parlamentu koji svuda u država - u svim državama radi, onda se postavlja pitanje zašto i taj predlog koji je vezan - recimo za 65. Amandman da bi ta Skupština mogla da radi, nije prihvatile Skupština Slovenije. Iz tog razloga ne bi mogla da prihvati obrazložene koje u ovom trenutku gospodin Kučan izneo. Ja vas, još jedan put podsećam, da je jedini slučaj kada Predsedništvo SFRJ i Savezno izvršno veće mogu da funkcionišu, a da se Skupština nalazi u blokadi jeste ratno stanje ili neposredna ratna opasnost i s tim da takvo stanje bude prethodno proglašeno - u ovom slučaju to nije. Molila bih vas, da to imamo u vidu praktično

VN/

kod rasprave po drugim tačkama u okviru dogovora. Hvala.

MILAN KUČAN:

Samo da objasnim, ja o tome nisam govorim, ja za ništa Skupštinu nisam okrivljjavao, oprostite vi ste me krivo razumeli.

KIRO GLIGOROV:

Posle svih objašnjenja, ja ne znam zašto se ne može rešiti pitanje carina. Dok god postoji ta granica, kroz koju prolazi roba za sve nas i ljudi koji nose sa sobom odredjene stvari - opet iz svih krajeva zemlje.

STJEPAN MESIĆ:

Pa, rekao je Milan Kučan da treba ona komisija od šest članova s jedne strane, dva promatrača izvan SIV-a da se plaća na jedan račun, da se formira taj fond. Ja sam, tako razumio.

ANTE MARKOVIĆ:

To nije nikakvo opravdanje, jer, taj mehanizam je vrlo jednostavan. Ministar finansija - savezni i ministri finansija republika su ta ekipa, koja treba da kontrolira račun na koji dolazi carina i carinske takse i dažbine iz svih dijelova zemlje. To piše u Brionskoj deklaraciji. Račun, zato postoji, a na taj račun se ne uplaćuje.

Osim toga, to je samo jedno pitanje, ima tu niz pitanja - režimi na granici, pa to je vrlo složeno ljudi. Sve to treba uspostaviti, mi jesno razgovorali nekoliko puta, bili su nekoliko razgovora, nekoliko je razgovora vodio Mitrović sa Sešekom, sa Ocvirkom. Na koncu, bili smo u Sloveniji, razgovorali.

VN/

00526148

MILAN KUČAN:

Rekao je da smo mi prethodnica rajha.

ANTE MARKOVIĆ:

Ko je rekao?

MILAN KUČAN:

Taj, isti Mitrović.

ANTE MARKOVIĆ:

Neznam.

Sada postoji, jedan prijedlog kojega je nakon naše posijete - koji smo imali prošli tjedan u Ljubljani, bilo je obećano da ćemo dobiti, da će u četvrtak biti sijednica Saveznog veća Slovenije, da ćemo nakon toga dobit predlog. Mi smo početkom ovoga tjedna dobili jedan prijedlog, koji velikim dijelom ne odgovara na pravi način onome što bi se moralo uspostavljati, kao funkcioniranje tog sistema na granici.

Recimo ne može napisati - samo spomenem jedan detalj, da Republika Slovenija preuzima punu odgovornost za sprovodjenje carinske i druge graničke kontrole. Ne može ona to preuzeti. Znači, ona automatski isključuje sve druge van, i to isključuje kao zajedničku instituciju.

JURE PELIVAN:

Izvinite gospodine, dajte da se oko carine dogovorimo. Zašto se ne bi dogovorili - sad je to jedini izvorni prihod, Saveznog budžeta. Dajte, da se na jedinstven način dogovorimo, pa makar i preko fonda, pa makar i specifikacija u šta se troši carina, ali dajte da i to bude jedan od značajnih dogovora da u tom pravcu radimo.

STJEPAN MESIĆ:

00526149

Jure, ali drugi ne plaćaju koji nisu preuzeли carinu.

JURE PELIVAN:

Gоворим о свима. Нисам споменуо ни једну републику, ни једну каринарницу, него о свима говорим.

ANTE MARKOVIĆ:

Postoji, niz propisa koji proizlaze iz međunarodnih ugovora i obaveza zemlje, koji predstavljaju režime na granici, a carina i carinske takse i dažbine su samo jedan element.

VN/

00526150

To treba shvatiti i o tome se radi, dobro ja bih mogao sada tu elaborirati.

STJEPAN MESIĆ:

Ali, Milan je rekao mehanizam, na koji način se može doći.

ANTE MARKOVIĆ:

Ali to je dio toga. Jeste, istina je, ima i kod drugih - ne plaćaju redovno, u zadnje vrijeme Hrvatska isto ne plaća, plaćala je inače redovito, nakon što je donijela ove odluke zadnje, sada je prestala plaćati. Ali to je samo jedan aspekt. Međutim, režim na granici između Hrvatske i drugih država, između jugoslavenske granice u Hrvatskoj i drugih - nepromjenjena je. To je razlika i ja o tome govorim. A sada ako se nama kaže "Savezna uprava carina može po dogovoru povremeno zajedno sa Republičkom upravom carina i nezavisnim medjunarodnim promatračima, obaviti kontrolu sprovodenja propisa koji se odnose na obavljanje granične kontrole robe i putnika". Pa malo unaprijed da kaže - ja ću sada doći tamo.

Hoću reći da na takav način stvari ne mogu biti regulirane, barem u vremenu moratorija. Šta će se poslije dogoditi, šta će posle biti, neka bude kako će se dogоворити.

A istovremeno, sigurno da se carine moraju uplaćivati jer to je samo jedan aspekt toga. Račun za to postoji, ne treba nikakav račun novi formirati.

Ja mogu sada, da iskoristimo to vrijeme, tržište sada o kojem ste većina vas govorili, ima ogromnih diskriminacija i zatvaranja tržišta. Postoji stvarno otimačina tujje imovine. Postoji eksproprijacija za koje nema nikakve pravne osnove. I mi imamo jednostavno te slučajeve u Srbiji, Hrvatskoj i Bosni i Hercegovini, takodje i u Sloveniji. I međusobne optužbe tu postoje, da se imovina jednostavno ekspropriira, da se uzima. A evo vam primer kako smo se mi već podjeliti. Platni sistem i platni promet. Bosna i Hercegovina, ona ima

platni promet sa svim republikama i pokrajinama. Ali, Crna Gora, ona uglavnom sa Srbijom, a drugo nema skoro ništa. Hrvatska i Slovenija prema Bosni i Hercegovini, dok prema Srbiji, uopće ne izmiruje obaveze. Makedonija iziruje obaveze prema svima. Slovenija uopće, u malom obimu, a od čega najviše prema Hrvatskoj, a zatim prema Srbiji. Srbija opet bez pokrajina, prema Vojvodini, Crnoj Gori, Bosni i Hercegovini, prema Hrvatskoj i Sloveniji, praktički - ne funkcioniра.

BORISAV JOVIĆ:

Sve to što si nabrojao, ili samo ove dve poslednje?

ANTE MARKOVIĆ:

Ne, Srbij ne plaća prema Hrvatskoj i Sloveniji, a prema Vojvodini, Crnoj Gori i Bosni i Hercegovini - plaća. Kosovo izmiruje samo neznatan broj obaveza prema Srbiji. Vojvodina, Makedonija i Bosna i Hercegovina, one jedino funkcioniraju u obadva pravca, sa svima, a drugi svi djelomično. Posebno je opet, ("što bi od Mome mogao čuti," Vlada Republike Crne Gore, zabranjuje pravnim licima sa teritorije Crne Gore da vrše plaćanje prema pravnima licima van teritorije ove Republike, kao i zbog zahteva da prodavaonice, agencije i druge poslovne jedinice čiji vlasnici imaju sedište na teritoriji druge republike, otvaraju račune za upлатu pazara. Veći broj pravnih lica se obratio SDK Jugoslavije za intervenciju. Ustvari za mene su to "incidni" potezi. To je mali prostor Crne Gore, ako sama bude živela od svog prometa, gotova je." Nije mi jasno zašto ste to donjeli? Osim toga ima privrednu strukturu, koja je apsolutno ovisna o jugoslavenskoj strukturi. - nije mi jasno to vaše zatvaranje, to vam vodi u samoubistvo.

MOMIR BULATOVIĆ:

Mogu li samo da pitam? Nije mi jasno kako saveznom premijeru nije jasno da se insistira na poštovanju zakona i propisa. Ta Uredba na koju ste se sada pozvali, u suštini znači samo sljedeće, da se ne može koferima nositi novac iz Titograda i iz Bara, pa uplaćivati u Dubrovnik - to smo zabranili. I savezni zakon o platnom prometu kaže da se mora

uplaćivati u tu poslovnici gdje je to mjesto. Prema tome, samo je stvar u tome bilo. I ja ću vas zamoliti, poslaću vam sve te naše precizne uredbe, jer smo zaista bili u situaciji, da se dugo vremena prema Crnoj Gori ne izmiruju absolutno nikakve obaveze, te da se izvlači novac nelegalno mimo svih zakonskih odredbi, nosi privatnim automobilima i koferima i uplaćuje u poslovnice SDK, na teritorijama drugih republika. To je samo to, izvinjavam se što sam vas prekinuo.

ANTE MARKOVIĆ:

Ja imam izvještaj SDK koji ovako stvar tretira kako sam sada rekao.

STJEPAN MESIĆ:

Gospodin Kučan ima pitanje.

MILAN KUČAN:

Mogu li dobiti jedan odgovor. Ako tih podatka i informacija kojima raspolaže SIV i predsednik, ako sam dobro zapamtio, da je Slovenija konfiskirala imovinu drugih. Pa bi molio da se to kaže gde i ako ja mogu dobiti informaciju o tome?

ANTE MARKOVIĆ:

Ja samo kažem kako je.

MILAN KUČAN:

Molim konkretnu informaciju o tome.

STJEPAN MESIĆ:

Možemo li se dogоворити за dalji rad? Nakon ovih predloga i rasprava koji su bili i dosta konkretizirani, dobijemo mišljenje premijera o tome kako misli doći sa jednim suksusom, sa jednim prijedlogom i na one institucije koje to trebaju usvojiti. Jer smo rekli ovako kako je bilo predvidjeno, potpisi u ime institucija koje su ovdje navedene ne bi prošle, prema tome, moramo se dogоворити onako kako može.

JUGOSLAV KOSTIĆ:

00526153

U preambuli se pozvati na jučerašnji stav.

STJEPAN MESIĆ:

I zbog toga, jer dio je prihvaćen na jučerašnjoj sjednici. Prema tome, to smo apsolvirali.

ANTE MARKOVIĆ:

Stipe jesu dio principa, ali ovo drugo još je sve otvoreno. S tim da uvažavajući potpuno ovo što je Franjo Gregurić govorio, o situaciji u kojoj se nalazi Hrvatska, ratnom stanju itd. sasvim sigurno da je vrlo teško razgovarati o ovom o čemu mi sada pokušavamo da razgovaramo. Ali se mora razgovarati, svejedno, kakvo god stanje bilo, mora se moći živjeti.

STJEPAN MESIĆ:

Ali, sam si rekao da je realitet, da je dio vlasti prešao na republike, da li legalno ili stvarnošću, to je druga stvar.

ANTE MARKOVIĆ:

Jeste, to je realitet.

STJEPAN MESIĆ:

Znači, mora se rješiti da se sjedne sa predsednicima vlada i da se rješi. Ali dobro mi dajemo ovde "prolazno svjetlo".

ANTE MARKOVIĆ:

Radi se o tome da vi date političku podršku.

BORISAV JOVIĆ:

Mi treba da donesemo neki zaključak, na kome ćemo da definišemo ono o čemu smo ovde govorili i u čemu ima neke slove. To bi moglo da bude na par stranica, čemu mi dajemo

podršku i da ga upućujemo dalje, mislim to je ono što je prirodno za Predsedništvo.

ANTE MARKOVIĆ:

Ali, ako bi morala ovo usvojiti Skupština Jugoslavije, a ona se ne može sastati, onda mu ništa ne vrijedi.

BORISAV JOVIĆ:

Ovde je bilo reči o sasvim konkretnim i razložnim predlozima koji odgovaraju prirodi našega posla, imajući u vidu da nepostoje uslovi da se ovo potpiše, na način kako je zamišljeno. Pa se može kazati da je Predsedništvo razmatralo to i to, pa da je po tom pitanju ocenilo tako i tako, pa ako o tom pitanju smatra da treba tako i tako, da insistira da republičke vlade ili skupštine, ako se na njih odnosi. Mi takvu prirodu zaključka možemo da donešemo. A ja ne prejudiciram ni jedno pitanje kakav stav imamo, govorimo o kakvom pitanju, na koji način mi to možemo da kažemo.

I u tom smislu na osnovu diskusije, za vreme pauze, dobro bi bilo izvući sukus svih onih pitanja za koja mi možemo i treba da zauzmemo pozitivan i politički stav za rešavanje ovih pitanja, imajući u vidu da iza toga mora da dodju i vlade koje će na tome raditi i skupštine. To je jedini način da obuhvatimo sve što treba da obuhvatimo. Ali u ainjejama koliko mi to možemo, mi ne možemo da kažemo "evo kreditnu politiku čemo tako i tako".

ANTE MARKOVIĆ:

Ne, ali moramo kazati da nema razloga da Narodna banka Jugoslavije isključi Sloveniju i Hrvatsku iz monetarnog sistema.

SO

BORISAV JOVIĆ:

00526155

To mi ne možemo kazati, jer mi nismo kompetentni za to, apsolutno to nismo treba raditi po zakonu. Narodna banka je potpuno suverena da donosi te odluke, to kazati...

ANTE MARKOVIĆ:

Ali ona ne može donositi političke odluke.

BORISAV JOVIĆ:

Mi samo možemo kazati da Narodna banka mora raditi u skladu sa zakonom i svojim ovlašćenjima i niko nema pravo da joj se meša.

ANTE MARKOVIĆ:

Nema kontrolu skupštine..

BORISAV JOVIĆ:

Nemaš ni Ti kontrolu Skupštine nikakvu, i sada Ti tražiš, Ti nisi sada ovde šef nad Narodnom bankom, Narodna banka je samostalna institucija i odgovara Skupštini Jugoslavije.

ANTE MARKOVIĆ:

Nije baš tako.

BORISAV JOVIĆ:

Baš - jeste.

ANTE MARKOVIĆ:

Nije baš tako, tamo vlada takodjer odredjeni odnos koji je rezultat odredjene politike. To je tako.

BRANKO KOSTIĆ:

Ali, mora da postoje neki razlozi zašto je baš Sloveniju i Hrvatsku isključila. Jesu li to isključivo politički razlozi.

00526156

JURE PELIVAN:

Moraju da se primenjuju jedinstveni principi prema bankama kada su u pitanju njihove obaveze i prava.

BRANKO KOSTIĆ:

Ja pretpostavljam da nisu razlozi političke prirode zašto je Centralna banka isključila.

BORISAV JOVIĆ:

Svaki pokušaj da mi ovde donosimo političke odluke koje će kršiti prava naroda i banchi da radi svoj posao, ne dolazi u obzir.

ANTE MARKOVIĆ:

Izvini molim Te Boro, nema pravo da Narodna banka donosi političke odluke. Činjenica je da, što se tiče Hrvatske ni jedan jedini njen propis nije aktiviran, ni jedan. I da smo dopili pismo predsjednika vlade u kojem je to jasno napisano. Druga je stvar Slovenija, sa Slovenijom je bilo problema. Ali, sada je Slovenija dala izjave i donjela odluke u kojima stornira odredjene svoje odluke po kojima se može zaključiti - u redu neka to SIV napravi, mi ćemo to napraviti imamo sutra sjednicu.

BORISAV JOVIĆ:

Kad tako lepo kažeš o Hrvatskoj, da li je Hrvatska izašla iz Skupštine Jugoslavije i juče rekla da ne dolazi uopšte ponovno va...

ANTE MARKOVIĆ:

Pa jeste, ali kakve to veze ima s monetarnom politikom.

BORISAV JOVIĆ:

Ima vrlo velike veze, onemogućuje funkcionisanje države, ako on onemogućuje mora biti na neki način i on uhvaćen, pa ne može to je ono o čemu smo malopre razgovarali. Mi svuda gde imamo mogućnost da mi neki potez povučemo mi to ne damo, a prema nama se sve radi prema državi saveznoj, zbog toga je uništena zato što ste tako radili. Ne može se Narodnoj banci

00526157

nikakva direktira odavde davati, ona radi po zakonu to ne dolazi u obzir. Ona je dužna da radi po zakonu.

STJEPAN MESIĆ:

"U kom grmu leži zec".

BORISAV JOVIĆ:

Pa "zec" je bio u tome da se sruši jedna odluka Narodne banke, to ne damo mi.

STJEPAN MESIĆ:

Dajem pauzu.

(PAUZA OD 14,05 SATI)

58/1
00526158

(Posle pauze od 15,45 sati)

STJEPAN MESIĆ:

Gostovanje velike

Dobro, nastavljamo sa radom.

Pročitajte ovaj tekst, pa ćemo otvoriti raspravu.

BRANKO KOSTIĆ:

To bi podrazumijevalo da Aiga i Ante, po svojoj liniji, možda i zajednički, preduzmu mјere.

ANTE MARKOVIĆ:

Ali nemojte vi ovdje napisati, neophodno je postići politički konsenzus, nego valda je i ovde postignut dogovor. Pa nemojte sad da ispadne.

STJEPAN MESIĆ:

Gdje je to.

ANTE MARKOVIĆ:

Na kraju prve stranice.

STJEPAN MESIĆ:

"Postignut je politički konsenzus".

JUGOSLAV KOSTIĆ:

U ovom dogovoru treba se pozvati u preambuli na postignut konsenzus svih predsednika republika i onda ide se prema skupštinama.

S

00526159

58/2

STJEPAN MESIĆ:

To smo postigli.

(Grupna diskusija).

MILAN KUČAN:

Što se mene tiče - ne.

STJEPAN MESIĆ:

Postigli smo konsenzus o obavljanju minimuma ekonomskih i političkih funkcija. Sada će oni to elaborirati i reći šta misle.

ANTE MARKOVIĆ:

Dobro, ljudi, ovde ste juče jednoglasno usvojili, istovremeno je neophodno obezbjediti nužno funkcioniranje vitalnih djelova političkog i ekonomskog sistema zemlje do realizacije političkog doseganja.

STJEPAN MESIĆ:

A ovo je čak manje od onoga.

ANTE MARKOVIĆ:

To ste juče vi usvojili. Prema tome, ja ne vidim.

STJEPAN MESIĆ:

Nemoj vikat na nas pristajemo.

BRANKO KOSTIĆ:

Meni samo nedostaje u ovom djelu poziv i na ovaj dogovor i saglasnost koju smo juče postigli.

00526160 58/3

Jer mi uopravo pclazimo od tih usvojenih principa.

BORISAV JOVIĆ:

Polazeći od stava usvojenog na jučerašnjoj sjednici da je neophodno obezbjediti nužno funkcioniranje, tu samo ubaciti.

STJEPAN MESIĆ:

Gde to kaže.

BORISAV JOVIĆ:

Na početku drugog, polazeći od stava, a usvojenog na jučerašnjoj sjednici.

ANTE MARKOVIĆ:

Tako.

BORISAV JOVIĆ:

Na dnu gde kaže poslednja rečenica postignut je politički konsenzus o bavljenju neophodnog minimuma, a ne minimuma. Minimuma, to je baš malo loše. Ili da kažemo neophodnog obima.

ANTE MARKOVIC:

Ali bi tu trebalo dodati, "kao i sistema koji to treba da omogući".

(grupna diskusija)

BORISAV JOVIC:

To se obezbedjuje kroz sistem i kroz institucije. Sad se ovamo govorи o delovima sistema preko kojih se to obezbedjuje.

00526161

I ovo sad pazite, "u ekonomskoj oblasti potrebno je obezbediti" pa kaže "neophodno funkcionisanje jugoslovenskog tržišta". Podvlačim neophodno, znači ipak, ne treba sve nego tako. Izbrišite to. Potrebno je obezbediti funkcionisanje, ja bih rekao, ovo jedinstveno ili nije. Onako kako se zove po Ustavu.

ANTE MARKOVIĆ:

Pa dobro, može se napisati "u ekonomskoj oblasti potrebno obezbjediti funkcioniranje jugoslavenskog tržišta", bez neophodno "potrebno je obezbjediti funkcioniranje jugoslavenskog tržišta".

SLOBODAN GLIGORIJEVIĆ:

Šta je sad sudbina ovog dogovora što je bilo.

BORISAV JOVIĆ:

Na osnovu ovog našeg političkog stava Vlade i Skupštine teraju tačku po tačku i ocenjuju kako treba i šta treba.

SLOBODAN GLIGORIJEVIĆ:

Ovo je osnovni tekst, bez ispravke?

BORISAV JOVIĆ:

Koji osnovni tekst.

SLOBODAN GLIGORIJEVIĆ:

Ovo što smo dobili kao materijal za sednicu.

BORISAV JOVIĆ:

To je nama bio prilog za diskusiju, a mi smo ovo odlučili, i sada oni treba ovo da realizuju kroz takav ili drugačiji tekst, kakav hoće.

SLOBODAN GLIGORIJEVIĆ:

Znači ovaj tekst nije perfektuiran.

BORISAV JOVIĆ:

Ne.

STJEPAN MESIĆ:

Kučan se javio.

MILAN KUČAN:

Ja ne razumem kraj ovog prvog stava na prvoj strani, odnosno poslednjeg stava na prvoj strani, da je postignut politički konsenzus, to sada tako glasi, jeli.

Ja ne bih pominjao nikakav politički konsenzus, a još manje znam o čemu, iz ove formulacije? Mi nikakav konsenzus nismo postigli, dogovoren je bilo, jedino, tako je to moguće da je potrebno te i te stvari uraditi. Ako želite moj konsenzus, dakle, moja saglasnost o tome želim tačno znati o čemu.

I, opet moram prvo, to je nastavak jučerašnje sednice. Ja sam rekao nekoliko puta, druže predsedniče, i Tebi, da proširene sednice Predsedništva, sa predsednicima republika kao institut, ne postoje.

STJEPAN MESIĆ:

Ne, to je sastanak.

MILAN KUČAN:

Ovo je kvalifikovano i juče kao proširena.

STJEPAN MESIĆ:

Da. Ali je sastanak, jer stvarno to nije institucionalizirano.

MILAN KUČAN:

I nas to obavezuje na drugačiji način.

STJEPAN MESIĆ:

Priznajem.

MILAN KUČAN:

Formulacija je inače korektna, ovdje data. Jer, ta rečenica koju ja ne razumem i sa kojom se ne mogu složiti, ona se odnosi na Predsedništvo. Ako je Predsedništvo saglasno, odnosno ako je ono postiglo konsenzus, onda neka tako ostane. Ali, to se onda ne odnosi na predsednike.

ANTE MARKOVIĆ:

Ne.

MILAN KUČAN:

Oprosti, Ante, ja svoje ime govorim. Moj konsenzus nemate. Ako ga imate od Predsedništva, to je njihova stvar.

ANTE MARKOVIĆ:

...i formulaciju koja bi Tebe zadovoljavala.

s.b.

00526164

MILAN KUČAN:

Da mi se ne radi o nikakvom konsenzusu.

ANTE MARKOVIĆ:

Dobro, daj formulaciju.

MILAN KUČAN:

Bilo bi raspravljano o tome, a konsenzus će dati skupštine.

BORISAV JOVIĆ:

Neka glasi ovako, možda će Ante imati primedbu, ali je korektnije u odnosu na činjenice koje su se dešavale ovde. Dakle, sve isto, samo "Postignut je politički konsenzus o neophodnosti ostvarivanja uslova za obavljanje neophodnog minimuma ekonomskih i političkih funkcija". Dakle, mi smo postigli konsenzus da je neophodno da se stvore takvi uslovi. A nismo mi odlučili ni o jednom pojedinačnom uslovu. I sad govorimo gde je to potrebno, i prenosimo na njih. Mi smo politički stav zauzeli da je to zaista neophodno, a ne da smo mi postigli konsenzus o obavljanju ekonomskih i političkih funkcija.

ANTE MARKOVIĆ:

Rekao si "minimuma ekonomskih i političkih funkcija".

BORISAV JOVIĆ:

"O neophodnosti ostvarivanja uslova za obavljanje minimuma ekonomskih i političkih funkcija."

ANTE MARKOVIĆ:

To si jako sada ublažio.

BORISAV JOVIĆ:

Mi dajemo nalog da se stvore ti uslovi. To je sasvim u redu. Mislim da bi to Milan mogao da prihvati.

s.b.

00526165

STJEPAN MESIĆ:

To može tako. Mislim da to možeš, Milane.

MILAN KUČAN:

Ja više neću učestvovati u ovoj našoj nekoliko godina trajajućoj praksi. Mi jedno pišemo, onda to kršimo. Bolje da se dogovorimo što smo se dogovorili. To je bila sednica gde smo to razmatrali. Pogledajte šta piše: "Polazeći od toga, Predsedništvo smatra da je...", i ovde je korektno napisano - "neophodno postići politički konsenzus". Sad, ako mislite da je postignut konsenzus, onda treba to sve menjati, ali ja hoću znati u čemu. Ovdje nisam video nikakav konsenzus, sem o tome da treba poslati taj predlog kakav će biti, u skupštine, i neka one iskažu svoju volju..

BRANKO KOSTIĆ:

Milane, ja mislim da si i Ti prihvatio, iako nisi učestvovao u raspravi; ova brojna mišljenja, koja su se danas ovdje čula; ako smo juče postigli dogovor o tome da tražimo mirnim putem izlaz iz državne i političke krize zemlje, i da to uradimo u kratkom roku, da svakom narodu damo pravo da samo odluči, da mu nećemo nametati volju drugih, da nećemo upotrijebiti silu, i tako dalje, a za to nam ipak treba nekakav rok; je li to 30 ili 60, ili 90 dana, da ulazimo u to, ja mislim da si se i Ti saglasio sa tim iako nijesi učestvovao, da za ovo vrijeme, dok još uvijek moramo živjeti zajedno, taj neophodni period vremena moramo stvoriti nekakve uslove da može - i ekonomске funkcije da se obavljaju, i institucionalno da obezbijedimo. Mi nijesmo sada ulazili u to hoćete li vi birati nove delegate, ili će to biti ta delegacija koja je tamo. U svakoj varijanti, vjerovatno će neka odluka u toj istoj skupštini morati da bude donijeta, koja će joj dati mogućnost da može da radi.

Prema tome, ova formulacija o kojoj Boro govori, Tebe ne obavezuje.

s.b.

MILAN KUČAN:

Branko, to ja sve razumem. Meni smeta reč "konsenzus".

BORISAV JOVIĆ:

Ali, nije konsenzus da smo mi odlučili.

MILAN KUČAN:

A, mi smo se dogovorili. Onda treba napisati da smo se dogovorili.

BORISAV JOVIĆ:

"Postignut je politički dogovor o neophodnosti stvaranja uslova za obavljanje minimuma ekonomskih...".

MILAN KUČAN:

Na toj sednici je dogovoreno, da treba stvoriti uslove onako kako Ti kažeš.

(Razgovaraju uglas)

STJEPAN MESIĆ:

Daj formulaciju.

MILAN KUČAN:

Ne mogu, izvinite, to je jezička barijera.

BORISAV JOVIĆ:

"Saglasnost", umesto "konsenzus".

MILAN KUČAN:

Ne. Onako kako Ti predlažeš, ali da je na sednici dogovoreno da se stvore uslovi, onako kako Ti dalje ide formulacija.

BRANKO KOSTIĆ:

Može i to.

STJEPAN MESIĆ:

Dogovoreno je.

s.b.

00526167

BORISAV JOVIĆ:

"Postignut je politički dogovor".

STJEPAN MESIĆ:

Ne "politički". Dogovoreno je.

MILAN KUČAN:

Na sednici je dogovoreno.

BRANKO KOSTIĆ:

Na sednici je dogovoreno.

MILAN KUČAN:

Svaka sednica je politički dogovor, ako je dogovoreno.

STJEPAN MESIĆ:

Dogovorili smo.

MILAN KUČAN:

Na sednici je dogovoreno, molim vas. Ili na sastanku.

STJEPAN MESIĆ:

Na sastanku.

BORISAV JOVIĆ:

Ovo je sednica proširena. Šta da pričamo gde je? Lepo kaže: "Polazeći od tog i tog stava, i tako dalje, u cilju tom i tom, i tako dalje, svodjenjem šteta na najmanju meru, dogovoreno je, i tako dalje".

BORISAV JOVIĆ:

"Dogovoreno je da se stvore uslovi za obavljanje minimuma ekonomskih i političkih funkcija."

STJEPAN MESIĆ:

Dobro. Sad nemojte više ništa, da ne pokvarimo. To je dobro.

s.b.

00526168

BORISAV JOVIĆ:

I sad gore, govorimo u čemu.

MILAN KUČAN:

Još jedna stvar. Ovde, na drugoj strani je nabrojano sve, što je taj recimo minimum, pitanje je da li postoji minimum, ali u redu. Onda stoji "režim na granici". Ja postavljajam pitanje ko narušava taj režim na granici koji onemogućava minimum tih funkcija? I carine, i vancarinska zaštita. To su dve stvari. Ako je problem, a razumem da je problem, po Vladi, samo Slovenija, onda treba napisati "u skladu sa Brionskom deklaracijom". Ako nije, onda je to drugo.

STJEPAN MESIĆ:

Predlažeš da se kaže "u skladu sa Brionskom deklaracijom"?

MILAN KUČAN:

Ne znam, pitam. Meni nije jasno. Jer, danas je diskusija o carinama bila sa Slovenijom.

JUGOSLAV KOSTIĆ:

Polazi se od Brionske delegacije.

BRANKO KOSTIĆ:

To je za sva pitanja.

STJEPAN MESIĆ:

Za sva, onda znači i za ovo.

MILAN KUČAN:

Ja ću morati stvarno govoriti slovenački, pa ću dobiti prevodioca.

STJEPAN MESIĆ:

Milane, ali na kraju Ti piše da je sve u skladu sa Brionskom.

s.b.

MILAN KUĆAN:

Znam. Ali, sa onim što na kraju piše, ne slažem se. To je još postavljeno i ovdje. Čitav dan danas je diskusija, oko carina, bila vezana za Sloveniju, koja kao krši carine, i neda carine, i tako dalje. Ja sam rekao šta mi tražimo, a u Brionskoj deklaraciji je napisano šta smo obavezni uraditi, šta je savezna vlada obavezna uraditi. To pitam, kao jedno.

Drugo - režim na granici. Koji je to režim na granici narušen?

STJEPAN MESIĆ:

Ali, Milane, mi se nismo opredjeljivali ni za Tvoj stav, ni za Antin stav.

MILAN KUĆAN:

Ja samo pitam. Jer, ovde je navodno minimum tih funkcija naveden. I u taj minimum, tih funkcija, odjednom dolazi režim na granici. Pitam, ko to narušava taj režim na granici, koji onemogućava taj minimum ekonomskih i političkih funkcija?

JUGOSLAV KOSTIĆ:

Najbolje da se interac dogovorimo. Sve što je vezanc za Sloveniju, vezano je i sa Brionskom deklaracijom.

STJEPAN MESIĆ:

I to piše.

MILAN KUĆAN:

Režim na granici, po meni, nije problem. Moj je predlog bio - ako želite raspravljati o režimu na granici, molim, raspravite.

STJEPAN MESIĆ:

Pa, mi nismo kompetentni.

MILAN KUĆAN:

Ovdje je napisano.

s.b.

STJEPAN MESIĆ:

Ne možemo mi rješavati problem granice.

ANTE MARKOVIĆ:

Ovdje piše da je potrebno "obezbijediti funkcioni-
ranje ... režima na granici".

MILAN KUČAN:

Molim, koji je minimum ekonomskih funkcija narušen
režimom na granici?

ANTE MARKOVIĆ:

Nije samo pitanje ekonomskih funkcija.

MILAN KUČAN:

Da je postignuta saglasnost o minimumu ekonomskih
funkcija, zato pitam. Ja neću pristajati za koje nisam u
stanju niti razumeti, a kamo li realizirati. Ako je vama
problem Slovenija, napišite jedan stav, da je Predsedništvo
bez mene odlučilo da treba uspostaviti režim na granici koji
flagrantno Slovenija krši. To iz Tvojih diskusija proizilazi.
I stalno to vraćaš na sto. A ja tvrdim da tako nije.

JURE PELIVAN:

Ja imam prijedlog. Ovaj stav 3, na 2. strani, da
glasí: "U ekonomskoj oblasti potrebno je obezbijediti funkcio-
nisanje jugoslovenskog tržišta, monetarnog i deviznog sistema,
platnog prometa, carinskog sistema i saveznog budžeta".

s.b.

Da dalje ne detaljišemo, u ovoj prilici, pa to pokriva, i videćemo se šta se pod tim posmatramo.

STJEPAN MESIĆ:

Da izbacis "režim na granici".

JURE PELIVAN:

Da izbacimo i "kreditne odnose sa inostranstvom". Devizni sistem je širok pojam.

ANTE MARKOVIĆ:

Nije.

JURE PELIVAN:

Milim vas, nemojte ići u detalje - to će se posle razraditi.

STJEPAN MESIĆ:

Ja mislim da je to u redu.

JURE PELIVAN:

Devizni sistem podrazumeva i kreditne odnose sa inostranstvom u širem značenju.

FRANJO GREGURIC:

Gospodine predsedniče samo par riječi. Ja možda ću biti dosadan sa svojim izlaganjem koje stalno počinje od rata i svega onoga što se dešava u Hrvatskoj i ponovo se moram vratiti tome da bez obzira na jučerašnje političke odluke, čini mi se da vi nemate dovoljno razumevanje za patnje i razaranja i sve ono što se dešava svakodnevno uprkos vaših odluka koje su bile donešene o bezuvjetnom prekidu vatre itd. Zbog toga kad se govori o Saveznom budžetu možemo napisati Savezni budžet bez troškova izdvajanja za jugoslovensku armiju, jer jugoslavenska armija je juče sudjelovala u napadu na Osijek. Ja to ne mogu kao čovjek prihvati ti da se takav stav uneše unutra. Mislim da mi o tom voditi računa i o tom /mig

00526172

se mora izjasniti i ovo Predsedništvo ako to nije učinilo jučer, onda to mora učiniti dana. U protivnom izdao bi sam sebe, svoje moralne principe i ono što sam imao prilike vidjet na slikama i fotografijama šta se dogodilo, tim više jer se u ovih zadnjih nekoliko dana Armija najdirektnije angažirala u nekoliko navrata u tim operacijama koje niko ne želi da plaća i on ih ne može platiti - to je jedna stvar. Druga, kad se govori o Brionskoj deklaraciji, ja sam naglasio nekoliko puta, i vama je to, većini poznato vrlo dobro, da je Republika Hrvatska stavila u stanje mirovanja sve odluke koje su bile donešene na Saboru za vreme trajanja tog moratorijuma, i da nitko drugi nije učinio ni jednu drugu odluku nego naprotiv, drobi se teritorij Republike Hrvatske komad po komad, to je defakto - tihok upor. U takvoj tihoj okupaciji ja na žalost nisam u situaciji da prihvatom tekst koji bi bio u ova dva tri elementa napisan, jesam za minimum funkcija, ali budžet onda moramo podijelit, ili staviti moje izvorno mišljenje, predsednika Izvršnog vijeća ili predsednika Vlade Republike Hrvatske i isto gako oko Brionske deklaracije tražim pojašnjenje.

BRANKO KOSTIĆ:

S obzirom da se u toku današnje sjednice nekoliko puta pominje Osijek i s obzirom da sa ja dobio u toku sjednice pismo Ministarstva unutrašnjih poslova Hrvatske koje je podjeljeno svim članovima Predsedništva i svim članovima državne Komisije za nadzor prekida vatre i imajući u vidu da ćemo mi po svojoj liniji preuzeti mjere u istom smislu kao što smo to uradili za Okučane, ali s obzirom na ove ponovljene elemente koji su tu ja bih isto zamolio da nas admiral Brovet i general Gračanin kratko informišu i da nekoliko osnovnih informacija koje imaju o tim dogadjajima da obavesti prisutne.

BORISAV JOVIĆ:

Izvinjavam se, da li smo prešli preko teksta ili idemo na druge stvari?

STJEPAN MESIĆ:

Nismo još usvojili.

/mig

00526173

BRANKO KOSTIĆ:

Da usvojimo tekst, možda, pa da kratko informišu.

STJEPAN MESIĆ:

Irfan Ajanović.

IRFAN AJANOVIC:

Imam nešto vrlo kratko, a vrlo bitno sa stanovišta Skupština, molim vas za malo pažnje. Mi smo se ovde možda i više nego što bi to trebalo, javljali se s pozicije Skupštine. Ako smo se dogovorili o utvrđivanju minimuma ekonomskih i političkih funkcija, onda bi drugu alineju na drugoj strani trebali preformulirati i onda bi umjesto da glasi: za utvrđivanje i izvršavanje minimalnih funkcija u navedenim oblastima, potrebno je stvoriti neophodne uslove za funkcionisanje Skupštine itd. Ako smo se dogovorili, i ako nema potrebe da se ponovo u ovom sastavu sastajemo i utvrđujemo te funkcije onda bi trebala ova alineja da glasi ovako: "utvrđivanjem minimuma funkcija u navedenim oblastima pa se briše: potrebno je stvoriti pa stoji: stvoreni su neophodni uslovi za funkcionisanje Skupštine SFRJ i Saveznog izvršnog vijeća. Ako sve ovo želimo operacionalizirati onda moramo imati Skupštinu i Savezno izvršno vijeće i nesastajati se ponovo u ovom sastavu da ponovo stvaramo uslove.

BORISAV JOVIĆ:

Oni nisu stvorenii. Treba se sa republikama tek dogovororiti da pristanu da se sastaje Skupština i da rešava.

IRVAN AJANOVIC:

Onda bi to trebalo kada su republike u pitanju ovde jasno i kazati. Da li imaš mišljenje?

PETAR GRAČANIN:

Radi se o ovom, na drugoj strani, gde se govori o režimu na granici. To je šire nego što se može predpostaviti na prvi pogled, jer tu je kontrola - prelaženje državne granice.

/mig

00526174

Režim kretanja u graničnom pojasu i rešavanje graničnih incidenata. To je jedna oblast.

Drugo, kretanje i boravak stranaca i putovanje jugoslovenskih građana u inostranstvu. Jer na čitavoj jugoslovenskoj granici imamo poteškoća i problema i tu se moraju primenjivati savezni propisi na čitavom graničnom pojamu Jugoslavije.

Mi smo u sa Republikom Slovenijom u kontaktu, da sa Ministarstvom unutrašnjih poslova, da dodjemo i da vidimo zaista koliko se sprovode savezni propisi na granici. Verovatno ćemo dobiti odgovor o Ministarstva unutrašnjih poslova, da dodjemo i da to zajednički utvrdimo. To mi činimo i imamo obaveze na svim graničnim prelazima u Jugoslaviji. Pa zato bi molio da ovo ostane, jer to je i sa bezbednog aspekta, jako značajno. Ako je jedna granica otvorena, tu preti opasnost na čitavoj teritoriji Jugoslavije. Tu je medjunarodni terorizam, medjunarodni kriminal, oružje, droga itd. Ne možemo da predpostavimo koliko to u Jugoslaviji sada ima, a nemamo kontrole, dosta tu toga prolazi. I za svu sreću, ako mogu tako da kažem, nemamo većih terorističkih akcija i stranaca koji kreću po Jugoslaviji - sada. Mislim da bi to moralo da ostane, pa se zalažem za to, a dogovor ćemo praviti u tom smislu kako i na koji način za ovaj vremenski period da održimo bezbednost Jugoslavije koliko god možemo i trebamo da činimo, to je u interesu svih građana Jugoslavije i svih radnih ljudi u Jugoslaviji. Evo toliko.

MILAN KUČAN:

Ako ja dobro razumem, to se ne odnosi samo na granicu Slovenije?

PETAR GRAČANIN:

Ne, ne odnosi se samo na granicu Slovenije. Mi smo ovo sada stavili ovdje i tu moramo da napravimo nešto da se nadjemo tamo na tom prostoru.

MILAN KUČAN:

Ovaj apel na poštivanje, odnosi se na federalni?

JUGOSLAV KOSTIĆ:

Može i Jugoslavije da bude. Sastavim je normalno da se treba odnositi na celokupnu granicu Jugoslavije. A kada je odnos izvršavanja određenih obaveza, na granici kod Slovenije iz odnosa Izvršnog veća, onda se zna da je to Brionska deklaracija.

ANTE MARKOVIĆ:

Tu su dvije stvari. Niko od nas, ja barem ne, ne tvrdim da je na svim našim granicama situacija i sa režimima uredu, to ja ne tvrdim, problema ima.

/mig

Ali, svi dijelovi granice Jugoslavije se nalaze pod ingerencijom saveznih organa koji za to snose odgovornost, i u okviru Jugoslavije i van Jugoslavije, po medjunarodnim ugovorima i imaju pravo i odgovornost da poduzimaju odgovarajuće mjere. To jedino nemaju na ovom dijelu granice. Za sada, u ovo vrijeme, zapravo, nemaju nikakve kontrole.

Prema tome, može biti da je tamo čak i više u redu nego negde drugdje, ali to mi ne znamo.

STJEPAN MESIĆ:

Ja nisam tako shvatio. Prema Milanovom, kad god se želi može se napraviti kontrola.

ANTE MARKOVIĆ:

Za sada to ne funkcioniра.

STJEPAN MESIĆ:

Znam, ali to nemožemo mi odlučivati.

MILAN KUČAN:

To nije istina.

PETAR GRAČANIN:

Nemamo i informacija nikakvih.

MILAN KUČAN:

Tražite.

Moj predlog je bio da ako Predsedništvo smatra da je to problem ne treba informacija.

BRANKO KOSTIĆ:

Milane - zašto te informacije ne date organima, SIV-u, recimo, koji su nadležni.

MILAN KUČAN:

Ja sam rekao da je naša informacija napravljena o celokupnom režimu na granici.

MB

00526177

STJEPAN MESIĆ:

To je jedan problem koji ne moramo sada ovdje rješavati.

MILAN KUČAN:

Gospodin Pelivan je predložio formulaciju za taj stav.

STJEPAN MESIĆ:

Ja mislim da je to prihvatljivo.

ANTE MARKOVIĆ:

Nije prihvatljivo jer zaobilazi jedan veliki problem.

STJEPAN MESIĆ:

Vi onda inicirate da se riješi taj problem.

ANTE MARKOVIĆ:

Onda napišimo samo to da je sporazum postignut na osnovu prijedloga kojega smo mi dali o svim funkcijama. Nemojmo ništa spominjati, ako je tako.

BRANKO KOSTIĆ:

Ja pretpostavljam da Savezno izvršno vijeće ima neke instrumente koji mu stoje na raspolaganju - ukoliko je taj režim rada na granici ugrožen, da bi Savezno izvršno vijeće imalo instrumente koje bi moglo da upotrijebi, da iskoristi, da režim rada na granici upodobi sa onim kako je savezni propis, da kažem - uključujući i zatvaranje granice na tom potezu.

ANTE MARKOVIĆ:

Ne može kad su granice u njihovim rukama.

BOŽO MARENĐIĆ:

Nije u službi saveznoj; nego je u službi Vojske.
MB

00526178

61/3

ANTE MARKOVIĆ:

To je i Vojska napustila, karaule je zauzela Teritorijalna odbrana; Vojske nema, policije nema, carine nema.

BRANKO KOSTIĆ:

Vi možete danas od nas, kao Predsedništva tražiti da oko toga zauzmemo sasvim jasan i odredjen stav a nemamo osnovne informacije.

ANTE MARKOVIĆ:

Ovde piše da je potrebno obezbjediti funkcioniranje, pa, izmedju ostalog, i režima na granici, a nije rečeno ni kako ni na koji način. Ako funkcioniра sve ne treba ništa urediti.

PETAR GRAČANIN:

Molim vas, to da ne skidamo.

ANTE MARKOVIĆ:

Potrebno je obezbjediti funkcioniranje.

Ja predlažem da se na 2. stranici, na početku da se briše "u ekonomskoj oblasti"; nego da se ide od "potrebno je".

STJEPAN MESIĆ:

Milan je tu imao prigovor.

ANTE MARKOVIĆ:

"Obezobjediti", i dalje ide ovo kako je napisano. Ali, fali platni sistem - slažem se.

STJEPAN MESIĆ:

Piše - platni sistem.

ANTE MARKOVIĆ:

Da, ali imamo mi još tu nešto - vanjske poslove, odnose s inozemstvom; o odbrani nismo ništa napisali. Tu je nešto napisao Brovet i njega treba pogledati. Tamo piše jedna MB

stvar za koju nisam siguran da smije pisati, bez obzira što se može oslanjati i na neku odluku Predsjedništva, a to je da se ne vrši regrutacija ljudi iz Slovenije. Tako se bar sjećam da piše. Ne znam da li imamo pravo da tako zaključimo.

JURE PELIVAN:

Dajte da vidimo ovaj stav 2.

ANTE MARKOVIĆ:

Ja sam dao prijedlog.

JURE PELIVAN:

"Potrebno je obezbjediti funkcionisanje jugoslovenskog tržišta, monetarnog i deviznog sistema".

ANTE MARKOVIĆ:

"I politike, kreditnih odnosa".

JURE PELIVAN:

Ne treba to.

ANTE MARKOVIĆ:

Treba, jer mi bez podrške iz inozemstva nemamo šansu.

JURE PELIVAN:

Podrazumijeva se sistem.

BOŽO MARENĐIĆ:

Ali će Skupština Jugoslavije dati garanciju - za kredite, bez kojih ona ne može dobiti kredit.

JURE PELIVAN:

"Platnog sistema i platnog prometa".

ANTE MARKOVIĆ:

Recimo, prva stvar za koju imamo šansu - da se oslobođi - je novi protokol. Ako se imalo smjeni, dajte nam oslobođiti treći protokol sa Evropskom zajednicom. Taj protokol MB

je potpisala Jugoslavija - Leko je potpisao. Mora ga potvrditi Skupština Jugoslavije.

Problem ratifikacije - to nije jednostavno. To mora pisati.

BOŽO MARENĐIĆ:

Ni jedan kredit svjetske banke se ne može dobiti, do sada, bez super garancija.

ANTE MARKOVIĆ:

Izmedju ostalog, tamo je najveći dio para za cestovne pravce - kroz Sloveniju, Hrvatsku, Srbiju i Makedoniju.

JURE PELIVAN:

Zar to nije sve obuhvaćeno u deviznom sistemu?

ANTE MARKOVIĆ:

Nije. Postoje posebni zakoni.

Šta ti smeta da to piše?

JURE PELIVAN:

Dobro, za ovu priliku ne bi trebalo iznositi sve te detalje.

ANTE MARKOVIĆ:

Nije detalj.

JURE PELIVAN:

Dobro - "platnog sistema i platnog prometa".

ANTE MARKOVIĆ:

Jeste - sistema carine, carinske zaštite, van carinske zaštite i režima na granici.

JURE PELIVAN:

Sutra će reći da nisam prihvatio, a mi možemo šta god hoćete raditi - oni će to sutra u štampi reći. Dajte da se usaglasimo, nemojte "ratovati" protiv svake riječi. Ovo je, ipak, jedan politički dogovor, konsenzus koji daje zadatak daljoj razradi.

MB

00526181 61/6

BRANKO KOSTIĆ:

I ne propisuje kako da se to riješi, što je posebno važno.

ANTE MARKOVIĆ:

Na njegovo insistiranje je, prije, izbrisani i politički konsenzus pa je napisano drugo - dogovor koji je Boro predložio, što nije isto.

BORISAV JOVIĆ:

Onaj ko ne zna šta znači reč konsenzus, može smatrati da je to mnogo više; ali, složeni dogovor.

BOŽO MARENĐIĆ:

Usklađen.

BORISAV JOVIĆ:

Usklađen dogovor - to je isto.

ANTE MARKOVIĆ:

Vi hoćete da izbrišete "režim na granici"?

STJEPAN MESIĆ:

Onda stavite - "carinske i vancarinske zaštite i drugih poslova s tim u vezi".

KIRO GLIGOROV:

"I drugih poslova na granici".

ANTE MARKOVIĆ:

Jure ima, utoliko, pravo, ako ne bude.

JURE PELIVAN:

Šta "ne vrijedi"? Sutra će reći u štampi - ja to nisam postigao.

MB

00526182

61/7

BORISAV JOVIĆ:

Dobro, ali ako mi smatramo da to treba - Predsedništvo može da zaključi i bez njih. Pitanje je da ocenimo samo da li je to toliko važno.

BRANKO KOSTIĆ:

Izbacimo ga iz ovoga što ide kao saopštenje za javnost, a mi ovde prisutni možemo da damo poseban zaključak - koji ne mora ići u javnost.

ANTE MARKOVIĆ:

Uostalom, može se prihvati prijedlog koji je dao Kučan, a dao ga je i Bogić prije neku sednicu unatrag - da se to stavi na dnevni red Predsjedništva i neka izadju sa svojim materijalom.

JURE PELIVAN:

To je bolje.

ANTE MARKOVIĆ:

To ne mora ići u saopštenje za javnost, može biti interni zaključak. S tim internim zaključkom se ide, mi ćemo spremiti od strane naših resora - neka oni spreme i neka dodje na dnevni red Predsjedništva.

BRANKO KOSTIĆ:

Dobro, izbacimo onda ovaj "režim na granici", a interno zaključimo da to Predsjedništvo posebno razmotri.

ANTE MARKOVIĆ:

Ovde postoji još jedan problem - to što je Franjo govorio - oko budžeta. On se slaže pod uvjetom da ovdje nije Armija. Ali, gro Budžeta je Armija.

Ja sam vam htio nešto i oko toga reći. Kako se sada vrši finansiranje - to je katastrofa. U toku sedmog mjeseca imali smo priliv, u savezni Budžet, svega 3 milijarde 170 miliona dinara. U prvih 14 dana avgusta - svega milijardu dinara.

MB

00526183 61/8

SLOBODAN PELIVAN:

To znači - Topčider, zar ne?

ANTE MARKOVIĆ:

Armija traži, do konca godine, 40 miliardi.
Pa, ustvari, sve bi trebalo biti Topčider, što je, s druge strane, neprihvatljivo. Jer, onda je gotovo sa monetarnim sistemom i monetarnom politikom.

JURE PELIVAN:

I sa privredom.

ANTE MARKOVIĆ:

I sa privredom, tako je - sa svima.

MB

00526184

ANTE MARKOVIĆ:

Ali, ako bi mi imali ovdje priliv carine, onda bi to bio jedan drugi odnos.

JUGOSLAV KOSTIĆ:

Moramo naterati one da plate deo..

ANTE MARKOVIĆ:

Ne dio, mora plaćati svak svoje. Zapravo se radi samo o tome da se ne zaustavlja to. Ali Franjo kaže, vezano sada na rat u Hrvatskoj, da oni neće takodje to uplaćivati dok je to vezano za Armiju. Ali ja mislim da i to treba raspraviti u krajnjoj liniji.

GREGURIĆ FRANJO:

Mislim da bi bilo dobro da se formulacija eksplicira
- za vreme trajanja rata u Hrvatskoj dok JNA sudjeluje, pogotovo zadnjih dana vrlo aktivno u tim ratnim operacijama, mi ne možemo nećemo dati ni jednog dinara, možete nas okupirati., ali u tom slučaju može biti u , ali dobrovoljno to neće ići..

Prema tome ili stavite izdvojeno mišljenje predsednika Vlade Republike Hrvatske koje može biti sa jednom rečenicom napisano, ja ga mogu čak i formulirati.

ANTE MARKOVIĆ:

I tako i tako, obzirom da mi imamo sada budžet koji je...

GREGURIĆ FRANJO:

Oprosti, Ante. Ne mislim da nismo spremni plaćati dio budžeta za saveznu administraciju koja obuhvaća i diplomaciju, ali ne za ove troškove koji su predviđeni isključivo za JNA.

BRANKO KOSTIĆ:

Nije ni vama lako dvije armije plaćati, to je tačno.

00526185

GREGURIĆ FRANJO:

Moram biti precizna, vi ste jučer imali izveštaj iz Osijeka, ja sam noćas razgovarao i sa Belim Manastirom i B.. vrhom i znam ko je i koliko angažiran na toj strani. Prema tome ne može se govoriti da tu nije najdirektnije umješana, u zadnjih nekoliko dana Jugoslavenska armija. I mi da o tome razgovaramo da to pogledamo, da se oko toga takodjer pravno dogovori, bilo bi nam puno lakše. Vi danas nitko ne govorite o prekidu vatre koju smo pet puta dogovorili, ide se dalje. Kada govorim o mino-bacačkim granatama koje su pale na sela u Republici Hrvatskoj koje su proizvedene u vojnim tvornicama i topovskim granatama, koje su ispaljene, to nisu topovske granate iz tenkova koje su došle iz neznam kojih drugih tenkova, tenkove jedino ima Jugoslavenska armija. Tu ocjenu se ne usudjujete dati gospodo.

BORISAV JOVIĆ

Gde su proizvedene?

GREGURIĆ FRANJO:

U našim tvornicama.

STJEPAN MESIĆ:

Pa kako ne razumiješ Franjo, pa traži se glavni grad Zapadne Slavonije i moraju osvojiti jedno općinsko mjesto,

GREGURIĆ FRANJO:

Šalu na stranu ja ovo doživljavam vrlo ozbiljno, vrlo teško, vrlo emotivno i zbog toga vas molim da to imate u vidu.

STJEPAN MESIĆ:

Razumiješ da traže glavni grad Zapadne Slavonije , u tome je stvar, sto posto zato je išao na Pakrac,sada idu na Bjeli Manastir.

ANTE MARKOVIĆ:

U krajnjoj liniji Predsjedništvo je vrhovna komanda ljudi moji, pa vi možete o tome razgovarati. Osim toga, s druge strane, a postoji po Ustavu rješenje, ukoliko Skupština ne usvoji budžet,a ona ga nije usvojila, onda se zna sav budžet

00526186

62/3 JK

se formira na bazi dvanaestina maksimalno, i indeksirano sa inflacijom, osim dijela za Armiju kojega posebno usvaja Predsjedništvo, i taj dio je Predsjedništvo usvojilo bilo negdje tamo trećeg mjeseca, mart čini mi se, kad nije jednostavno u Skupštini to išlo, a mi ćemo sada ovaj privremeni dio budžeta - mi imamo razradjeni za tri mjeseca, imamo razradjen sada i do konca godine u kojem se traže ovi veliki novci, trebalo bi vjerojatno to raspraviti na Predsjedništvu. Nema druge. Pa evo to je prilika onda da se oko toga razgovara.

BORISAV JOVIĆ:

U vezi sa ovim što gospodin Gregurić govori, ja mogu da razumem ima odredjenu informaciju ili primedbu ili šta ja znam argumentaciju o Armiji i to se može na Predsedništvu raspraviti. Mi takve informacije nemamo, niti smo takve zadatke dali, prema tome to se može raspraviti. Ali ne može se bez dokaza i bez rasprave i bez proverenih argumenata takva informacija uzeti zdravo za gotovo, a pogotovo čak da je i tačna moraju se preduzeti one mere koje tome sleduju. Od strane Predsedništva Jugoslavije ili organa koji je nadležan, a ne kontra-mera - uopšte ne dajemo pare za Armiju. To nije u srazmeri jedno sa drugim niti može da proizilazi jedno iz drugog. Ja lično mislim da to nije dobro i ukoliko ima takvih informacija mi smo apsolutno tu da te informacije razmotrimo i da preduzmemo mere. Ali ovakve odluke praktično idu na likvidaciju države i one su potpuno u skladu sa onim što je do sada radjeno. U skladu sa onim što nije bilo dobro što je do sada radjeno.

GREGURIĆ FRANJO:

Ako smijem reći vi ste juče dobili na sto službeni stav Vlade Republike Hrvatske gdje je bio napisan tekst u kome je rečeno kada je pucano, iz čega je pucano, koliko je pucano i šta je oštećeno. Ako za vas nije dovoljan dokaz da je na katedrali u Osijeku spomeniku hulte kategorije 3 m2 rupa na zidu, onda ja ne znam ta rupa nije mogla se postići puščanim metkom. I dozvolite ako već smijem reći nekoliko riječi vezano na to. Ja se potpuno sa vama slažem da je Hrvatska u ovom času u ovoj izjavi koju sam ja dao potvrdila da je spremna platiti dio saveznog budžeta koji se odnosi na funkcioniranje savezne administracije osim za finansiranje troškova Armije dok se ovaj čitav slučaj ne ispita

00526187

ali nemojmo zatvarati oči pred istinom. Ratuje se, tuče se ruši se i zaboravljamo i preko toga prelazimo kao da se ništa nije dogodilo.

STANE BROVET:

Pošto se ovde u kontinuitetu imputira JNA napad na Osijek, ja ču izneti kratko činjenično stanje.

Radi se o poslednja dva dana.

20.08.1991.godine, u 00,25 časova do 00,40 časova i ponovo od 1,30 do 1,45 časova u Osijeku je otvorena iznenadna vatrica po jedinici koja je rasporedjena u rejonu poligona "C" van grada, u jedinici JNA. I to iz kukuruzišta udaljenog oko 50 m od tog poligona. Na tu vatru jedinica je odgovorila i to na poljoprivrednom zemljишtu, a ne po urbanoj sredini.

Drugo, 20.08.1991.godine u 00,30 časova u gradu Osijeku otvorena je vatrica iz automatskog oružja sa nekoliko rafala po zgradi garnizona i ambulante Osijek i to iz parka udaljenog 100 m od ambulante. Vatra je ponovo otvorena sa dva rafala oko 01,15 časova. Na vatru nije odgovoren, jer je to u urbanoj sredini. Izazivači sukoba bile su snage MUP-a i Zbora nacionalne garde, što se vidi i iz radio-saobraćaja u kome je registrovan sledeći razgovor izmedju organa MUP-a: Pitanje:

"šta se dešava, Odgovor: Hoćemo malo pucnjave".

Treće, u vremenu od 21,10 do 21,40 19.08.1991.godine, otvorena je minobacačka vatrica na Južni i Istočni deo Osijeka počinjena je znatna materijalna šteta, JNA ni na koji način nije bila u tome učesnik.

00526188

Četvrti, u 01,40, 20.8. - iz automobila u pokretu, otvorena je vatra iz automatskog oružja u pravcu benzinske pumpe u kasarni "Milan Staničuković" u Osijeku, na vatru nije odgovoreno. Ništa drugo u Osijeku nije se dešavalo a da bi JNA bila involvirana.

I sada prelazim na pitanje Saveznog budžeta. Predsedništvo je ujedno i Vrhovna komanda oružanih snaga. Savezno izvršno veće ima svoje obaveze u pogledu finansiranja Jugoslovenske narodne armije. Ja molim da te institucije sistema nadju na Ustavu i zakonu zasnovana rešenja, da svi svoje obaveze izvršavaju onako kako su dužni prema Budžetu.

FRANJO GREGURIĆ:

Mi smo juče izvještaj napisali vrlo potanko, da je tučeno iz regionala "C" iz samohotki koje su kalibra 122 milimetra, vide se rupe od tih metaka po zgradama. Prema tome, ako se pucalo po kukuruzištu odakle je pucano na taj region "C". Mislim da bi bilo pametno, pošto postoji jedan i drugi izveštaj, imate ga pismeno, juče ste ga dobili, da Komisija to pogleda i da utvrdi činjenično stanje, jedno je granata iz topa a drugo puščani metak ili nešto drugo? Meni je jako neugodno da ja to pitanje moram postavljati, ali mislim da ispada stalno da se iznose podaci koji ne odgovaraju činjenicama. Noćas sam zvan iz Belog Manastira, kada je napad bio u punom toku u 23,00 sati, kada je do kraja srušena policijska stanica, osim što su policajci se razbežali, pametno su uradili, verovatno bi svi izginuli. Nakon toga ulazi Jugoslovenska narodna armija u Beli Manastir, prema tome, treba stvarno videti, ja nemam podatke sve o Belom Manastiru, juče sam otišao, verovatno će podatke u toku dana sakupiti, pa će gospodinu admiralu proslediti. Ja neću reći da su uveče i policajci, sasvim sigurno se slažem da ima i ispada, da ima i gluposti, ali ne mogu prihvati ni u kom slučaju da se uništavaju stambena naselja i da se puca po industrijskim objektima, po izvorima struje, vode i konačno po crkvama.

SO

00526189

STANE BROVET:

Molim kratku repliku. Ja imam tačno podatak o kalibri-ma i broju utrošene municije i o ciljevima. Dakle tamo gde je otvorena vatra od strane JNA odgovoreno je na napad, to je bilo u području preduzeća "Oranica", "Sljeme", Poljoprivredno zemljište i Slavonija. Upotrebljena je isključivo municija 30 milimetra protivavionskog topa, metak 7,60 milimetara za automatsku pušku i metak 12,7 milimetara. Prema tome, nikakve topovske niti minobacačke municije nije bilo, upotrebljeno, sa naše strane.

STJEPAN MESIĆ:

Neka Komisija utvrdi.

STANE BROVET:

Neka Komisija utvrdi, ali nekađe se apriorno ne tvrdi, ono što nije tačno, odnosno što nije utvrđeno i na osnovu toga izvlači zaključak da Armija dejstvuje artiljerijom i minobacačima po gradu Osijek i ono što smo ovde čuli i na tome bazira stav da ne treba finansirati budžet u delu koji se odnosi na JNA.

FRANJO GREGURIĆ:

Vrlo kratko - stalno se vraćamo minobacačima i minobačkim granatama. Proizvodnja tih minobacačkih granata je na nekoliko mjesta. Nikada nema ni jednog izvještaja o minobacačkim granatama, minobacačke granate i minobacači se koriste u punoj mjeri. Ja znam da su izvori snabdjevanja tim oružjem i tom municijom iz redova Jugoslavenske narodne armije, da li legalnim ili ilegalnim putem, neću u to ulaziti, ne mogu tvrditi ni jedno ni drugo. Ali mi se sa tom odlukom i tom raspravom moramo suočiti gospodo! Inače, nikada neće biti kraju priče.

00526190

63/3

STANE BROVET:

Replika - minobacači se dosta masivno koriste obostrano, prema tome, vi znate kako ste nabavili minobacačku municiju od JNA je sigurno niste, utrošeno je već dosta municije do sada i od strane Zbora i MUP-a, prema tome, verovatno i ova druga strana koja dejstvuje minobacačima, ima neke izvore snabdevanja, a vi znate najbolje kako se to radi, vi lino takodje.

VASIL TUPURKOVSKI:

Nisam znao kada će se završiti ova rasprava. Ona nije za današnju sednicu, ne poričem pravo da bude pokrenuta zbog aktuelnosti čitave situacije. Mi smo juče razgovarali o tome, jedan od centralnih prvih stavova u saopštenju, što znači nekakav dogovor na političkom nivou, bio je reafirmacija potrebe, apsolutnog prekida vatre i svi su se a time saglasili, ali male koristi od toga.

Mislim da će Komisija ovo uraditi i njoj je upućen ovaj zahtev, jučerašnji zahtev i činjenica je da ima više informacija ili bar dve informacije da su one suprostavljene, traže svoju metodologiju.

Ali, Ante Marković je jutros samo jednu rečenicu rekao u vezi sa položajem odbrane i skrenuo pažnju na nekakav dokument, koji navodno je upućen Saveznom sekretarijatu, mi ga nemamo. Jedno od osnovnih pitanja, ne kažem da je važnije bila šta, što smo danas razmatrali, ekonomski sfera, finansijska itd. Bogićević i ja smo pre nekoliko sednica Predsedništva inicirali na neka konkretna pitanja odnosa naših republika, republika koje predstavljaju sa JNA, kontekst je ovde širi, položaj odbrane i JNA u prelanom periodu i u periodu morotorijuma, o tome nismo ni reč progovorili, ja sam smatrao da je to danas, jedno od važnijih pitanja za razmatranje, jer ništ ami ne postižemo na dugotrajnost i na sveobuhvatnost ovog dogovora, bez tretiranja pitanja odbrane.

Zato ja predlažem danas, ako ništa više, iako insistiram na raspravi danas, ako ništa više - dogovor o tome kada hitno je to pitanje na dnevnom redu. Da li je to večeras, da li je sutra ujutru, da li je sutra poslepodne, da li u petak, ali ne mogu nikako prihvatići da se to odlaže dalje, jer smo kao članovi Predsedništva inicirali pre značajnog perioda vremena, da ne bi bilo apsolvirano, do sada na sednici Predsedništva.

Realna su pitanja i realni su problemi, moramo ih rešavati.

STANE BROVET:

Ne radi se o nikakvom dokumentu, radi se o nekoliko redova, predloga za stranu 4. tačka 8. ovog materijala, gde piše samo "odbrana" a tekst je ostavljen prazan, zato što Armija, kao što znate ima dvostruku potčinjenost. Savezno izvršno veće nije moglo to formulisati samo.

I ja ću kratko pročitati, neće trajati ni minut.

"Obezbediti uslove za normalno funkcionisanje sistema odbrane u skladu sa važećim Ustavom i saveznim zakonima. Demobilisati sve oružane sastave na teritoriji SFRJ, osim JNA i redovnog mirnodopskog sastava milicije, odnosno policije", to je deo iz Odluke Predsedništva.

SO

Obezbediti popunu JNA regrutima u skladu sa saveznim zakonom o vojnoj obavezi i drugim propisima osim sa teritorije Republike Slovenije. Ovde je stavljena primedba, na kraj rečenice, i to je iz odluke Predsedništva, po meri demobilizacije oružanih sastava i prekida oružanih sukoba te popune JNA regrutima odpuštati rezervni sastav izmobilisanih jedinica JNA i uskladiti povratak jedinica JNA u garnizone - i to je iz odluke, i na kraju realizovati odluku Predsedništva SFRJ o premeštanju jedinica JNA iz Republike Slovenije - to bi po našem mišljenju bila osnovna sadržina, funkcionalnosti JNA odnosno odbrane u prelaznom periodu. Sve je zasnovano na već donetim i važećim odlukama Predsedništva i na zakonu.

JUGOSLAV KOSTIĆ:

Da mi prihvatimo ove stavove Predsedništva prema Saveznom izvršnom veću i neka dalje oni nastave sa radom.

STJEPAN MESIĆ:

A, da se ti ogradiš.

JUGOSLAV KOSTIĆ:

Da ne gubimo sada vreme, na pojedinim rečenicama ili pojedinim rečima, dodjemo do teksta i onda po dva-tri sata ostanemo na nekim raspravama.

STJEPAN MESIĆ:

Kiro Gligorov.

KIRO GLIGOROV:

Povodom ovoga - što sam čuo, to je Savezni sekretariat za narodnu odbranu na neki način i saopštio javnosti - što se tiče regrutacije i izvršenju Zakona o narodnoj

VN/

00526193

odbrani, zahteva da se on poštije itd, pa je drug Brovet pomenuo, da postoji primedba kad se govori o obavezi da se redovna regrutacija obavi, sa izuzetkom Slovenije.

Moram da kažem, budući da je to Predsedništvo odlučilo - odlučilo o nečemu što je po zakonu opšta obaveza svih građana u Jugoslaviji. Možete misliti kako to zvuči, kad se čuje sada. Ja sam danas neprekidnom telefonskom razgovoru nekoliko stotina majki je bilo pred Skupštinom Makedonije. Nastali su vrlo ozbiljni problemi kada se pita - ko je to oslobodio vojne obaveze regrute iz Slovenije; postoji ova Jugoslavija - kao ustavno i zakonsku obavezu svakog građanina.

Molim vas, Predsedništvo SFRJ, u bilo kojoj svojoj odluci, to ne može da odluči.

VASIL TUPURKOVSKI:

To o regrutima nema u našoj odluci.

KIRO GLIGOROV:

Ako nema to u vašoj odluci, onda ja pitam - ko je u stanju da doneše takvu odluku i oslobodi obaveze regruta u jednoj republici, a govorimo o ravnopravnosti naroda, o jednakim pravima i obavezama itd. Kako se može sada tražiti stroga zakonska primena te odredbe u svim drugim republikama, sa pretnjom da će kazniti najviši organi, kako stoji u saopštenju, u republikama koje ne posluju tu zakonsku obavezu, a sam Sekretarijat za narodnu odbranu obaveštava javnost da ta obaveza za Sloveniju ne važi. Mislim da kao Predsedništvo i kao Vrhovna komanda to morate raspraviti, mislim da su političke implikacije vrlo duboke.

VN/

00526194

STANE BROVET:

Ja ne insistiram na tom delu rečenice, to se može slobodno izostaviti. To je radni tekst.

KIRO GLIGOROV:

To razumem, ali to je javno saopšteno. Da li će, zaista, biti primjenjen taj zakon, u Sloveniji neće biti primjenjen - to je bitno. To je principijalno pitanje za sve nas koji živimo u Jugoslaviji. Predsedništvo, to ne može uraditi ono nema pravo da menja zakone, to može da izmeni samo Skupština, Savezni sekretarijat ne može nikoga osloboditi obaveze regrutacije, a s druge strane se sada - ja moram objašnjavati u našoj Republici i sutra u Skupštini, s kojim pravo mi to insistiramo na obavljanju te obaveze, kada je Republika Slovenija toga oslobođenja. Onda se doda - verovatno se to u Hrvatskoj ne može sprovesti, jer su tamo sukobi itd. To znači - važi samo za ostatak Jugoslavije onda, regruti iz Slovenije neće biti u ovim prostorima gde se sada vodi borba u Hrvatskoj. To znači da će regruti iz ostalih republika primiti na sebe tu obavezu.

STJEPAN MESIĆ:

Problem, obrane ćemo staviti na jednu od slijedećih sijednica - najvjerovaljnije na sledeću.

Mislim da smo se sa tekstrom ovog priopćenja složili.

JUGOSLAV KOSTIĆ:

Neka nam SSNO pripremi pravu informaciju o ukupnom stanju i položaju JNA. Jer, koliko god je mi s jedne strane napadamo, kada odigra onu ulogu koja odgovara drugoj strani, onda je i pohvaljujemo. Uostalom, mi smo se opredelili da ona ide tamo i da razvadja sukobljene strane, a ukoliko

VN/

00526195

64/4

neko na nju puca, onda će i ona da uzvrati.

STJEPAN MESIĆ:

Daj bože da ona nema posla i da pravi manji trošak.

KIRO GLIGOROV:

Ja sam samo izneo da jedan qdnos i stav, ako bude po republikama, sutra će se oslobođiti neka druga republika, ako dodje do takve situacije da Armija smatra da nema mogućnosti da obavi taj posao-tamo itd. onda mi ostajemo ne samo u domenu ekonomskog i političkog sistema, nego i u domenu jedne veoma značajne obaveze - obaveze prema odbrani zemlje.

JURE PELIVAN:

Moram upozoriti da će u Bosni i Hercegovini biti značajnih problema, ukoliko se insistira na preuzimanju vojnih evidencija iz djelokruga državnih organa u djelokrug vojnih organa, sa regrutacijom i cijelokupnom vojnom evidencijom. Znamo kako je taj zakon donet, kod nas ima velikih primjedbi. Mi smo dali inicijativu za izmene zakona. Čini mi se da sada nije vrijeme - ovih mesec dva dana - da toliko uporno insistiramo na preuzimanju te evidencije. Čini mi se da nam je dosta problema i da bi mogli smirujuće djelovati da se koliko toliko smiri, da ne insistiramo na promptnom sprovodjenju tog djela odredbi.

BORISAV JOVIĆ:

Ne bi se insistiralo, kada se ne bi tamo proklamovali politički stavovi da ne treba mladići da idu i da služe vojsku van Bosne.

00526196

BRANKO KOSTIĆ:

Iskoristio bih priliku i da informišem oko ovoga o čemu je gospodin Gregurić govorio.

KIRO GLIGOROV:

Branko, ako mi dozvoliš, pošto je ovo pitanje pokrenuo drug Jure, isti je problem kod nas. Do sada nije bilo nikakvih problema oko toga da naši organi državni obavljaju taj posao oko evidencije. Imali smo izvanrednu saradnju. Sada, sa pokretanjem pitanja da to treba da se preduzme, sa ovim što se dogodilo oko produženja roka mladićima koji su trebali prvog da se vrate, a sada im se produžava za mesec, a zatim za 20 dana, nastala je takva situacija.

Ako se insistira na tome da se promptno ta evidencija preuzme, imaćemo daleko više problema i nepotrebnih sukoba. Imaćemo atmosveru koja neće pogodovati armiji i izvršenju njenih zadataka. Ja vas tu molim za toleranciju - nemojte sada insistirati u ovoj atmosveri dole na tom pitanju; neka to bude kroz određeni period kada se budemo dogovorili - ako uopšte to treba izuzimati, ali ne to sada izvršiti pod presijom.

STJEPAN MESIĆ:

Dobro, admiral Brovet je ovo pribilježio, a za slijedeću sijednicu ćemo to imati na Predsjedništvu.

STANE BROVET:

Ja sam to pribeležio i mogu sasvim kratko da odgovorim. Ukoliko se vojna obaveza ne bude radila i to hitno, u skladu sa zakonom, a mi je ne bi ni preuzimali

VN/

da to nije tako, da se ne radi u skladu sa zakonom. Vi, uostalom, znate podatke o tome koliko je regruta upućeno, a koliko nije sa koje teritorije. Onda bi armija vrlo brzo ostala bez vojnika. Kao što vidite, mi smo zbog toga morali i da produžimo silom prilika dane boravka u JNA za 20 dana na vojnoj vežbi, osim za studente koji polažu prijemne ispite i za one studente kojima počinju studije, a već su upisali. Oni će biti pušteni 2. septembra, a ovi drugi pre početka studija, upravo zbog toga što nema regruta. Iz Slovenije ih uopšte nema, a iz Hrvatske veoma malo. Iz drugih delova zemlje, takodje, vojna obaveza se ne izvršava u celosti,

00526198

ni u skladu sa zakonom, i mora se hitno nešto preuzeti, svako odlaganje značilo bi i ukidanje JNA. Ne bih sad dalje obrazlagao šta to dalje znači, to znači, onda regrutovanje u republičke vojske, jer svi oni koji nisu upućeni u JNA bivaju mobilisani u republičke cružane snage i upotrebљeni na bojištu, gde i ginu. Prema tome, stvaranjem republičkih vcjski i njihovim sukobom, odnosno upotrebom u sukobu, svakako bi se poništio svaki rezultat jučerašnjeg vašeg dogovora i svaka iluzija da će uopšte biti prelaznog perioda.

Hvala.

KIRO GLIGOROV:

Druže predsedniče Makedonija nema svoje oružane snage, nema paravojne formacije, nema garde, nije donela zakon o dobrcvoljcima, itd. i do sada je izvršavala sve svoje obaveze, a više puta je rečeno na zadovoljstvu i Armije i neznam zašto je potrebno da se te stvari rade i tamo gde nema potrebe, samo se izazivaju novi problemi i sukobi. Izvolite to obavite tamo gde se to ne obavlja. Jer ako tim putem mi budemo pošli sad, neće biti regruta iz Slovenije, neće biti iz Hrvatske. Onda će regruti iz drugih republika preuzeti gradjansku i drugu obavezu ovih drugih regruta iz ovih republika, i neprekidno će biti sve manje tih regruta za popunu armije, odnosno sve veći pritisak na te druge republike. O tim stvarima mislim, da Vrhovna komanda mora sesti i dobro razmisiliti.

Zahvaljujem.

STJEPAN MESIĆ:

Hvala. Branko Kostić.

BRANKO KOSTIĆ:

Ja sam htio dvije informacije, prvo, mi smo već na Predsjedništvu zaključili da na jednoj od sjednica

00526199

i to bi trebalo večeras da potvrdimo verovatno na prvoj narednoj sjednici da ova pitanja koja se tiču odbrane i položaja Armije, posebno razmotrimo. I dru u informaciju, gospodinu Franju Greguriću, u vezi ovih zbivanja u Osijeku, mi smo isto takve protivurečne informacije imali oko zbivanja u Okučanima, počev od zvanične informacije Ministarstva unutrašnjih poslova Hrvatske iz koje se vidi da je na području Okučana dva ili dva prije nego što je došlo do tih sukoba i okršaja, itd. da su snage MUP-a bile u pokretu na tom području, da su se koncentrisale, da su zauzele ne samo tamo policijsku stanicu, nego i nekoliko važnijih objekata u gradu, pa onda područje okolo, itd. Mi smo zbog toga u okviru ove naše Državne komisije za kontrolu i nadzor prekida vatre formirali posebnu radnu grupu koja je već boravila u Okučanima i koja će sjutra tamci boraviti da bi obavijestila Komisiju, a Komisija Predsjedništvo o činjeničnom stanju u vezi sa tim zbivanjima. Ovde se isto tako vidi da su oprečne informacije oko tih zbivanja u Osijeku, mi ćemo se u okviru Komisije dogovoriti, ukoliko bi sjutra ova radna grupa mogla i tu posjetu da obavi i još utvrdi činjenično stanje, bilo bi dobro, za prekosutra smo zakazali sjednicu Komisije, i nakon toga ćemo informisati i Predsjedništvo. Mi bi vjerovatno u toku ova dva dana imali već i sjednicu Komisije i pune informacije oko toga, ali ova dvodnevna sjednica nas je okupirala, jer su tri člana Predsjedništva u toj Državnoj komisiji.

STJEPAN MESIĆ:

Hvala. Možemo zaključiti.

VASIL TUPURKOVSKI:

Pre zaključivanja, ja se izvinjavam. Ti si rekao jednu od narednih sjednica, potpredsednik je sad rekao naredna. Dajte da postignemo dogovor, iako nikad nismo insistirali na tome. Veoma je ozbiljan problem, ne treba ga odlagati ni jedan dan, ili sutra ili prekosutra u petak da se Predsjedništvo sastane.

00526200

65/3

STJEPAN MESIĆ:

Jedan ne može sutra.

BORISAV JOVIĆ:

Ova dva dana neću biti ovde. Može i bez mene.

STJEPAN MESIĆ:

Ne može bez tebe. Idemo onda, a moramo dogovoriti, materijale nam mora dati Sekretarijat.

(grupna diskusija)

VASIL TUPURKOVSKI:

Ako niste ovde od petka nadalje, ja onda molim da se sutra sazove sjednica Predsjedništva.

STJEPAN MESIĆ:

Sa Sekretarijatom ćemo izvršiti konsultacije i zakazati sjednicu Vasile.

(grupna diskusija)

VASIL TUPURKOVSKI:

Mi imamo razgovore sa građanima, imamo sednice skupštine u međuvremenu, i ne možemo biti bez nekog odgovora. To pitanje smo inicirali ranije. Ja ne kažem da ovo što smo dva dana radili nije bilo značajno. Ali, u ovom trenutku, neke obaveze treba da se stave u drugi plan. Sazovite je naveče.

BORISAV JOVIĆ:

Najranije je u utorak.

00526201

65/4

VASIL TUPURKOVSKI:

Ako je u utorak, nemojte je sazivati uopšte.
Jer cnda ćemo je sazvati mnogo ranije, ali zbog posledica,
a ne zbog toga da donešemo stavove i da nešto sprečimo.

VASIL TUPURKOVSKI:

Može u petak, ali Bora ne može.

STJEFAN MESIĆ:

Bora može u petak.

BORISAV JOVIĆ:

Ne, nemogu, neću biti ovde, utorak ili sredu
ću biti ovde, a dotle neću biti.

BRANKO KOSTIĆ:

U petak imamo Komisiju za nadzor prekida
vatre u 11,00 sati.

VASIL TUPURKOVSKI:

Pa nek te zameni predsednik Predsedništva.

BORISAV JOVIĆ:

Videću ako može, ne mogu ja sad da tvrdim
ovde ništa.

VASIL TUPURKOVSKI:

A, ne, mislim da obezbedimo tu mogućnost.

00526202

65/5

Baš će komisija pomoći toj sednici Predsedništva.

STJEPAN MESIĆ:

Kad vi imate.

BRANKO KOSTIĆ:

U petar u 11 imamo Komisiju za nadzor prekida vatre.

VASIL TUPURKOVSKI:

Idemo sazvati u petak ujutru Komisiju, onda idemo sa Predsedništvom, kako god hoćete. Svatite da mi time samo insistiramo da se stvari razrešavaju, a ništa drugo, samo da se stvari razrešavaju, valjda to želimo svi. Ja ne mogu uopšte svatiti da će sledeća sjednica biti u sredu. Mi kad smo imali normalne okolnosti, nismo mogli nedelju dana unapred da planiramo.

STJEPAN MESIĆ:

Komisija u 9 a mi u 11.

BOGDANA GLUMAC-LEVAKOV:

Naš predlog, ovako kako smo ga rekli, da utvrđivanje minimuma funkcija u navedenim oblastima stvoreni su neophodni uslovi za funkcionisanje Skupštine i SIV-a.

BORISAV JOVIĆ:

Stvorice se.

BOGDANA GLUMAC-LEVAKOV:

Stvorice se. Potrebne mora se brisati, praktično za nas to znači ponovni dogovor od početka.

00526203

65/6

Bez potrebnih, može stvorice se. Utvrđivanjem minimuma i funkcija u navedenim oblastima stvorice se neophodni uslovi za funkcionisanje Skupštine i Saveznog izvršnog veća.

BORISAV JOVIĆ:

Ne, ne možemo ovako raditi, molim vas, ne može se menjati to što smo se dogovorili. Da bi Skupština i Savezno izvršno veće radili, potrebno je da republike koje su povukle svoje poslanike vrate ih nazad da rade. A nema veze ovo sa ovim napred.

BOGDANA GLUMAC-LEVAKOV:

Radi se o tome praktično, da li je stav Predsedništva ovoga, praktično da funkcioniše ili je stav da dogovor dalje traje, praktično i da ne funkcioniše.

BORISLAV JOVIĆ:

Ma nije u tome problem, lepo kaže "za izvršavanje minimuma funkcija potrebno je stvoriti neophodne uslove", a ti uslovi su da dođu poslanici u Skupštinu, a ne ovo gore, ti su uslovi da dođu poslanici u Skupštinu.

BRANKO KOSTIĆ:

Pa dobro, ovo je politički dogovor, ocena i saglasnost da se stvore uslovi.

65/7

BORISAV JOVIĆ:

To znači - treba da se republike slože da dođu poslanici u Skupštinu i da odlučuju o ovome.

(Sednica je završena u 17,5 sati).